

รายงานการวิจัย

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The Setting up of the Self Directed Learning Spaces for
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University's Students

ศรีสุดา ไชยวิจารณ์และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

ประจำปีงบประมาณ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ จำนวน 385 คน และเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.68$) ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.58$) ด้านกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) และด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$)

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องคับแคบ อุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ลานกิจกรรมมีไม่เพียงพอและไม่ปลอดภัย จุดนั่งพักระหว่างเรียนมีสภาพทรุดโทรม เป็นต้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนยังขาดความเข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้มีน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนผู้สอนน้อย ด้านกลุ่มเพื่อน การส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์และอัตลักษณ์นักศึกษามีความจำใจไม่ทันสมัย มีการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ทางด้านวิชาการเป็นส่วนน้อย ด้านการบริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนหรือนโยบายในการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และยังขาดการประชาสัมพันธ์สถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษา

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยควรมีระบบรักษาความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์พื้นที่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อให้นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างพื้นที่สาธารณะที่ให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมทางวิชาการ

ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและบุคลากรเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ
ของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงส่งเสริมให้มีพื้นที่กลางในการรณมนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิด
ความเป็นเอกภาพ เกิดความรักและหวงแหนสถาบันร่วมกัน

Abstract

This research aims at 1) studying the questionnaire about setting up the self directed learning spaces for Nakhon Si Thammarat Rajabhat University (NSTRU)'s students 2) studying the problems and obstacles affecting the setting of self directed learning spaces for NSTRU's students and 3) finding out the guidelines to set up the self directed learning spaces for NSTRU's students. The research methodology was qualitative and quantitative methods. The sample group of the quantitative method was 385 students and the sample group of the qualitative method was 20 students.

The research shows that the overall satisfaction of the setting up self directed learning spaces for NSTRU's students is at the medium level ($\bar{X} = 3.48$). Considering each aspect, the research shows that Building aspect level is high ($\bar{X} = 3.68$). Learning and Teaching aspect level is high ($\bar{X} = 3.58$). Friends aspect level is average ($\bar{X} = 3.40$). Management aspect level is average ($\bar{X} = 3.25$).

Concerning the problems and obstacles affecting the setting of self directed learning spaces for NSTRU's students, the research shows that in Building aspect, learning materials are not available and the self directed learning spaces are inappropriate because the classrooms are too small, teaching/ learning materials are inadequate, activity fields are inadequate and not safe, sitting areas are neglected, etc. In the Learning and Teaching aspect, the problems are the inadequate knowledge of instructors and students about "Learner-centered Approach", inadequate teaching/learning materials, and uncommunicative relationship between instructors and students. In the Friends aspect, the problems are 1) the old-fashioned group activities in building relationship and students' identities and 2) the amount of academic activities to encourage the relationship among the students are limited. In the Management aspect, the problems are 1) the lack of the participation of interested persons to plan and make policies in setting up spaces in NSTRU and 2) the lack of public relations to inform the students about the availability of the self directed learning spaces.

Concerning the guidelines to set up the self directed learning spaces for NSTRU's students, the research suggests that 1) there should be a security system in the university 2) there should be more public relations to inform the students about the availability of the self directed learning spaces 3) buildings should be renovated to encourage students' motivation in learning by themselves 4) personnel should be educated about the Learner-centered Approach and supported 5) public areas should be built to support students in setting up creative and academic activities 6) there should be the participation of the students and personnel to develop environmental aspects of the university 7) there should be an area for all students to gather to promote their unity, love, and pride of university.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช คณะผู้วิจัยต้องขอขอบคุณนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นอกจากนี้คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย เพื่อการสอบถามเพื่อการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย การสัมภาษณ์นักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษา ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์แก่นักศึกษา และเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัยของคณะผู้วิจัย อันจะมีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน การเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เพื่อขยายองค์ความรู้ไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ให้ความสนใจและมีความเกี่ยวข้อง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และขอขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษา อันเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญของคณะ มหาวิทยาลัยและเป็นพลังในการพัฒนาชุมชน สังคม ต่อไป

คณะผู้วิจัย

มกราคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ก
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้	23
ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
กรอบแนวคิดในการวิจัย	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากร	44
กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก	45
เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	50
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	64
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	94
แบบสอบถาม	95
แบบสัมภาษณ์	102
ประวัติผู้วิจัย	106

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	51
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	51
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะที่ศึกษา	52
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นปี	52
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน	53
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่	54
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน	57
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน	59
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร	61

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิดการวิจัย	43
ภาพประกอบ 2 แสดงจุดบริเวณนั่งพักรอบๆ มหาวิทยาลัย	66
ภาพประกอบ 3 แสดงสถานที่นั่งทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยที่มีสภาพทรุดโทรม	67
ภาพประกอบ 4 แสดงการรวมกลุ่มเมื่อมีการนัดหมายทำกิจกรรมกลุ่ม	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันถือได้ว่าเป็นสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ล้วนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันและการตัดสินใจของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ใดที่สามารถเข้าถึง และมีความแม่นยำของข้อมูลข่าวสารมากกว่า ย่อมตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และถูกต้อง นอกจากนี้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ก็เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรง บนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในปัจจุบันจึงมีผู้คนที่ตั้งคำถามที่น่าสนใจมากมายว่า ทำไมจึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมี "การเรียนรู้ด้วยตนเอง" (Self Directed Learning) และจะจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน ถือว่าความสามารถที่สำคัญที่สุดกลายเป็นความสามารถในการเรียนรู้ กรอบแนวคิดทางการศึกษาแบบเดิมๆ เปลี่ยนแปลงไปจากโครงสร้างการศึกษาที่ยึดติดกับเวลา สถานที่ ใช้กรอบของห้องเรียนและ โรงเรียนเป็นหลัก แหล่งข้อมูลหลักคือตำรา คัดหวังในเนื้อหาความรู้ที่แน่นอน ผู้เรียนเป็นผู้รับ ครูเล่นบทบาทอยู่บนเวที ครูคาดหวังจะให้ ผู้เรียนทุกคนได้รับเนื้อหาเหมือนกันหมดในความเร็วเท่ากัน โรงเรียนเป็นโรงงานผลิต และ วัดผลด้วยการ สอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นแนวความคิดแบบเดิมทั้งสิ้น แต่ปัจจุบันกลับเปลี่ยนไป โดยได้เปลี่ยนมาใช้กรอบแนวคิดใหม่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อสอบจำกัด ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และผู้เรียนเป็นผู้ค้นหา แสวงหา และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่เรียกว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning)

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะต้อง มีลักษณะนี้อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่เกิดจากการเรียนจากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีก สถานการณ์หนึ่งได้ (วิภาดา วัฒนนามกุล, 2551)

การสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองถือเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดที่นักพัฒนาทุกคน ต้องการ ดังนั้น การสืบค้นคิดหาวิธีการ รูปแบบและเทคนิคการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการ

ตลอดเวลา แต่อย่างไรก็ตาม โลกในยุคปัจจุบันมีวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่กำลังเฟื่องฟู กลับมีส่วนอย่างมากในการสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่บุคลากรสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เพราะมีเพียงตนเองเท่านั้นที่จะทราบได้อย่างแท้จริงว่ายังขาด หรือต้องการความรู้ใดบ้าง ในการสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเข้ามามีบทบาทสูง

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมจะส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างพอเพียง สะอาด สงบ อากาศถ่ายเทมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข มีความตั้งใจ และกระตือรือร้นในการเรียน แต่หากบรรยากาศเต็มไปด้วยความสกปรกรกรุงรัง เต็มไปด้วยข้าวของที่ไม่พึงประสงค์ ไม่เป็นระเบียบก็จะส่งผลทางลบต่อผู้เรียนทำให้บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยความเคร่งเครียดผู้สอนก็จะรู้สึกท้อถอย ไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอนดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่จะคอยส่งเสริมสนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้

สถาบันอุดมศึกษาในฐานะแหล่งรวมของภูมิปัญญาในระดับสูงย่อมมีหน้าที่ที่ต้องนำพาสังคมให้ก้าวไปพร้อมความเปลี่ยนแปลงต่างๆได้อย่างมั่นคงมีเอกลักษณ์มีจริยธรรมที่เข้มแข็งและมีศักดิ์ศรี ดังนั้นการผลิตบัณฑิตนับเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นผู้นำทางภูมิปัญญาของสังคม สถาบันระดับอุดมศึกษาจึงต้องไม่ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ที่เป็นทักษะวิชาชีพให้แก่บัณฑิตนักศึกษาแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นเพราะการเรียนรู้จากชั้นเรียนไม่เพียงพอสำหรับการศึกษายุคนี้ แต่ต้องมีหน้าที่ในการสร้างนักศึกษาให้มีโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคปัจจุบันให้สามารถวิเคราะห์วิจารณ์มองเห็นปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้ (สุวพร ตั้งสมรพงษ์, 2542:75)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาค ที่เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ในหลายศาสตร์ เป็นเลิศทางศิลปวัฒนธรรมซึ่งถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น อีกทั้งยังสามารถผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเรื่อยมา แต่อย่างไรก็ตามภายใต้การจัดการเพื่อผลิตบัณฑิตนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชยังเป็นมหาวิทยาลัยหน้าใหม่ที่ยังคง

ต้องวางแผนในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย การดำเนินการตามพันธกิจข้อที่หนึ่ง คือ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ท้องถิ่นและสังคม

การที่มหาวิทยาลัยจะดำเนินการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ท้องถิ่นและสังคม ได้นั้น นอกเหนือจากการถ่ายอุตมการณ์ตามแต่ละศาสตร์วิชาแล้ว สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาอีกด้วย ถ้ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีจัดสรรพื้นที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องก็จะนำไปสู่การสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาชีพและวิชาการในศาสตร์ต่างๆ

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงนำไปสู่ความสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางให้ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมและบริการต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย ให้เกิดประสิทธิภาพ และ นำไปใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้ในทุกสภาพการณ์ในยุคปัจจุบันต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3. ประโยชน์ของการวิจัย

3.1 นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะผู้รับบริการ

3.2 สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3.3 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง

3.4 ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเกิดมุมมองและแนวทางในการวางแผนและนโยบายเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการพัฒนาเพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยนำแนวคิดของแอสติน (Astin, 1968, อ้างถึงใน ผกาทิพย์ เกษรากุล, 2542:11) ได้จัดแบ่ง สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่เป็นสิ่งเร้าให้ศึกษาแสดงพฤติกรรม กิจกรรม หรือ ลักษณะ ที่พึงประสงค์ต่างๆ ออกมาเป็น 4 ประเภท คือ (1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณมหาวิทยาลัย อาคารเรียน วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างความอบอุ่นด้วยบรรยากาศที่เสริมสร้างการเรียนรู้ทางวิชาการ (2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ได้แก่ พฤติกรรมครู วิธีการสอน การใช้สื่อการสอน การเปิดใจให้กว้างรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้มีการรับรู้ ความคิดสร้างสรรค์ แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาได้มากขึ้น รวมไปถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดบริการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ อย่างมีชีวิตชีวา (3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ พฤติกรรมของนักศึกษา ด้านความสนใจในการเรียน เคารพเชื่อ

พึงครูอาจารย์ ตั้งใจเรียน ไม่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมไม่ดีส่งผลต่อการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน เพื่อนที่ตื้นนั้นไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ ซึ่งทำให้การเรียนในชั้นไม่น่าเรียน (4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากการศึกษาบุคลการมีความร่วมมือ การจัดระบบการทำงาน บุคลการมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร และผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 385 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชและนักศึกษา จำนวน 20 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2) ข้อมูลสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3) ข้อมูลแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4 ขอบเขตด้านเวลา ใช้เวลาในการวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึง เดือน มกราคม 2559

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ความเป็นระเบียบ ความสะอาดของอาคารสถานที่ กระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และการบริหารจัดการ การอำนวยความสะดวกและนักศึกษาเกิดความปลอดภัยจากการรับบริการต่างๆ

5.2 สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบ ๆ สถานศึกษา ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ และไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ ซึ่งมีผลต่อการเรียนของนักศึกษา

5.3 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ 2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน 4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

5.4 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การออกแบบและจัดตกแต่งสถานที่ อาคารสถานที่เรียนรู้ต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ โรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ สถานบริการเพื่อออกกำลังกาย ห้องน้ำห้องส้วมที่มีการดูแลอย่างสม่ำเสมอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน สนามกีฬา สถานที่เพื่อจัดกิจกรรมนักศึกษา

5.5 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของนักศึกษาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบจากผู้เรียนทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องมีการออกแบบและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการสร้างการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.6 สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน รวมไปถึงกิจกรรมระหว่างเรียน ที่เป็นการส่งเสริมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิต การสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันระหว่างกลุ่มเพื่อน ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การสร้างความเป็นหนึ่งเดียว

ของนักศึกษาในแต่ละสังกัด การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม และการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการสร้างสรรค์กิจกรรมนักศึกษา

5.7 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง การวางแผนหรือนโยบายเพื่อจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองภายในมหาวิทยาลัย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารหรือวางแผนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย การตัดสินใจและภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยให้มีส่วนร่วมเสียเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและนโยบายที่ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้
3. ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้อยากทำงาน หรือเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานได้ ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขอีกด้วย และในส่วนนี้ขอนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม โดยกล่าวถึงความสำคัญและความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

อรุณ รัชธรรม (2536:243) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นบรรยากาศขององค์กร หมายถึง กลุ่มคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมของงานบุคคล ผู้ปฏิบัติงานอยู่รับรู้ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เช่น ทัศนคติ ค่านิยม ปทัสถาน และความรู้สึกรู้สึกของคนทำงานในองค์กรที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ

อุทัย เลาหิเชียร (2543:84) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของงานคือ สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบริหารงาน สิ่งแวดล้อมของงานที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ ลูกค้า คู่แข่งขัน ผู้ผลิต และหน่วยงานควบคุม

พิทยา บวรวัฒนา (2544:115) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์การ อันได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพการเมือง ลักษณะของสังคมโครงสร้างของกฎหมาย นิเวศวิทยาและวัฒนธรรม

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547:123) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมขององค์การ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบองค์การและสามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเข้าถึงทรัพยากรที่หายาก ได้แก่ วัตถุดิบ คนงานที่มีความเชี่ยวชาญ ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการปรับปรุงเทคโนโลยี การสนับสนุนจากลูกค้าและผู้มีส่วนร่วม สถาบันการเงิน และคู่แข่ง เป็นต้น

สาคร สุขศรีวงศ์ (2550: 69) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายใน คือปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายในองค์การและสามารถควบคุมได้ คือ ระบบงาน ผู้มีส่วนได้เสียในองค์การ สิ่งอำนวยความสะดวก และวัฒนธรรมขององค์การ

จากการศึกษาสามารถได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ และไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ ซึ่งมีผลต่อการเรียนของบุคคล เช่นเดียวกันกับการสร้างสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ในการสร้างการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่ดีเช่นกัน

2.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา

สถานศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติของนักศึกษาไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่ง มาริสา ธรรมะ (2545:8) ได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) ได้แก่ ระบบบุคคลที่มีคุณค่าที่ควรยึดถือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสารความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นของตนเองหรือคนอื่นก็ตาม สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมนี้อาจกล่าวโดยสรุปว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ก็คือ สภาพทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองและวัฒนธรรมนั่นเอง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่งโดยเฉพาะทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยสาเหตุที่การเรียนการสอนในชั้นจะเป็นรูปแบบกลุ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยเอื้อความสะดวก นานาประการให้ผู้เรียนและผู้สอนได้บรรลุสัมฤทธิ์ผลได้เร็วยิ่งขึ้น

เฉลิม พรหมคุณาภรณ์ (2539:43 -44) ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่า สมอของมนุษย์จะมีความสมบูรณ์ที่สุดเมื่ออายุ 17 - 18 ปี และมีแนวโน้มจะขยายเวลาออกไปอีกถ้าสมอได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะถ้าเป็นบุคคลที่ได้เรียนรู้ในโรงเรียนหรือได้รับการศึกษาสูงๆ ขึ้น จะทำให้ I.Q

เพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้ ทำให้นักการศึกษาต้องมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความอยากรู้อยากเห็นและการค้นพบของนักเรียน สภาวะเช่นนี้จะทำให้การเจริญทางสมองดำเนินต่อไป

สุภัทรา ปิมพะแพทย์ (2534:30-32) ได้เรียบเรียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ คือ

1) สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในการสร้างและพัฒนาอารมณ์ บุคลิกภาพ ความเชื่อ เจตคติ

2) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเพราะเป็นสถาบันที่อบรมสั่งสอนและให้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

3) สภาพแวดล้อมในสังคมและชุมชน ได้แก่ กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน ศาสนาและลัทธิความเชื่อ ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมความเชื่อถือ

สรุป ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นเรื่องสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจากด้านสิ่งแวดล้อมนามธรรมส่งผลต่อการเรียนและสมองได้รับการกระตุ้นทำให้สมองมีการพัฒนาทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น หลักทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาถึงเรื่องพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมให้ทราบว่านอกเหนือจากลักษณะต่างๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรมทำให้คนแตกต่างกัน แล้วยังมีอิทธิพลอื่นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สำคัญ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การสังคม การศึกษา การสมาคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ดินฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ สื่อมวลชน โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้พฤติกรรมของคนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือไม่ดี

2.3 ขอบข่ายสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ขอบข่ายสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา นัฐญาพร ดุขดี (2545:30-32) กล่าวว่า เป็นสถานศึกษาที่อบรมสั่งสอนและให้วิชาความรู้เพื่อดำรงชีวิต ดังนั้น การที่สถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ สถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและการปกครอง ซึ่งสถานศึกษามุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

2) ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางด้านการแสดงออก และจิตใจ ดังนั้นครูจึงเป็นแม่แบบที่ดีให้กับเด็ก

3) กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้นเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิต

ในสังคมโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

4) หลักสูตรและวิชาที่เรียน มีส่วนทำให้บุคคลได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความคิดและประสบการณ์

แอสติน (Astin, 1968, อ้างถึงใน ผกาทิพย์ เกษรากุล, 2542: 11) ได้จัดแบ่งสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม กิจกรรม หรือลักษณะ ที่พึงประสงค์ต่างๆ ออกมาเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
- 2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
- 3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน
- 4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533:10) จำแนกสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมและสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม สภาพต่างๆ เหล่านี้สามารถสัมผัสได้ตลอดเวลา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่างๆ สภาพอุณหภูมิภายในห้องเรียนเพื่อนร่วมชั้น ครู กฎ ระเบียบของชั้น ของโรงเรียน ค่านิยม ความรู้สึก ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2535:3-5) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านมนุษย์และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านมีขอบเขตโดยสังเขป ดังนี้

1) ด้านมนุษย์ จะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนทางด้านสรีรวิทยา เช่น ความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์ การรับรู้ การเรียนรู้ การจำและการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพฤติกรรมภายนอก เป็นต้น นอกจากนี้จะมีอิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ ทางด้านสังคมทางวัฒนธรรมอีกด้วย

2) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จะก่อให้เกิดโอกาสซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมที่เข้มแข็งจะก่อให้เกิดคุณสมบัติต่างๆ เช่น ความซับซ้อน ความง่าย ลักษณะกำกวมซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการเรียนรู้ การจำ การคิด เป็นต้น นอกจากนี้ก็จะก่อให้เกิดตำแหน่งของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียนนั่งแถวหน้า นักเรียนนั่งแถวกลาง และนักเรียนที่นั่งแถวหลัง มีตำแหน่งแห่งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

สรุป ขอบข่ายสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา กฎระเบียบ ครู มีอิทธิพลต่อผู้เรียนนักศึกษา ในการปรับตัวและการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่ การเรียนการสอน กลุ่มเพื่อน การบริหารจัดการ สามารถอธิบายในแต่ละด้านได้ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น บริเวณสภาพพื้นที่ของสถานที่ตั้งลักษณะของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด โรงอาหาร โรงฝึกงาน หอพักสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การตกแต่งสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยรวมทั้งสภาพแสง เสียง และสิ่งอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่และการศึกษาในมหาวิทยาลัย (สมหมาย ดอกไม้ 2535:20) ดังนั้นในการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ในมหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนการเรียนของนักศึกษา ควรประกอบด้วยคุณสมบัติของปัจจัย 4 ประการ (วิจิตร วรุตบางกูร 2524:150-157) คือ

1. การจัดบริเวณและความงามของบริเวณ การจัดบริเวณเพื่อการเรียนรู้มีการตื่นตัวและมีความหมายมากขึ้น อาคารเรียนที่ไม่สวยงามเป็นการทำลายสภาพภายในและภายนอกอาคารให้หมดไป นอกจากนี้อาคารเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาการรับรู้เกี่ยวกับความรักสวยรักงามอยู่มาก เพราะนักศึกษาจะต้องใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษาเป็นเวลานานในช่วงเวลานี้ นักศึกษาจะซาบซึ้งต่อความงดงาม นักศึกษาจะเฉยเมยไม่ยินดียินร้ายกับสภาพของมหาวิทยาลัยที่ไม่สวยงาม เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว นักศึกษาก็จะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยจึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้มีความงดงาม ความสะอาดเรียบร้อย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นและพัฒนาความต้องการ

2. แสง สี การมองเห็น และแสงสว่าง เนื่องจากแสงสว่างมีบทบาทสำคัญในการสื่อความรู้ จึงจำเป็นต้องจัดให้แสงสว่างในอาคารและห้องเรียน มีระดับที่มองเห็นได้ดี ซึ่งหมายความว่า มองเห็นได้เร็ว สบายตา และชัดเจน ความสว่างพอดีกับห้องหรือบริเวณ การพรางความจ้าของแสง และความเด่นและตัดกันระหว่างวัตถุกับสีพื้นจะช่วยให้มองเห็นได้ชัดเจนและสบายตาได้เช่นเดียวกัน

3. เสียงภายในห้องเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เสียงดังรบกวนจากบริเวณรอบ ๆ หรือภายนอกห้องเรียนจะทำให้รู้สึกรำคาญ หงุดหงิด เครียด กระวนกระวายใจ และเหน็ดเหนื่อย เสียงรบกวนเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในการสื่อความหมายระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

4. อุณหภูมิและการถ่ายเทอากาศ ในกระบวนปัจจัยแวดล้อมในห้องเรียนทั้งหมดสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความสบายทางร่างกาย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับอุณหภูมิและความชื้นในอากาศ

นอกจากนี้ เทศ แก้วกสิกรรม (2544,:336) ยังได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษา ที่สนับสนุนแนวคิดความสมดุลของปัจจัย 4 ประการ ดังกล่าวข้างต้นในเรื่องการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ไว้ 4 ประการ ด้วยเช่นกัน ดังนี้

1. แสงสว่าง แสงสว่างเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมองเห็น การอ่านหนังสือ แสงสว่างควรผ่านเข้าทางด้านข้างไม่แรงจ้าเกินไป การจัดแสงสว่าง หรือควบคุมแสงสว่างจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้ห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นได้ชัด ความเมื่อยล้าและความเครียดของประสาทตาจะไม่เกิดขึ้น

2. สี สีมียุทธูปถัมภ์และมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์มากเพราะสีมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์ สีจึงให้ความรู้สึกต่อมนุษย์ต่าง ๆ กัน อิทธิพลของสีทำให้คนเรามีความรู้สึกสดชื่นตื้นเต้นสงบ ยินดี หดหู่ เศร้า แจ่มใส เบิกบาน ไร้ใจหรือเฉยเมย ดังนั้น ในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของผู้เรียนก็ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส น่าอยู่น่าเรียน สีมียุทธูปถัมภ์ช่วยได้มาก โดยเฉพาะสีที่ใช้กับอาคารเรียน และห้องเรียนต่าง ๆ

3. เสียง เสียงนับว่ามีส่วนสำคัญ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ เสียงเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นแต่อันตรายที่เกิดขึ้นนั้นมีมาก อาจทำให้หย่อนสมรรถภาพในการได้ยิน หรือทำให้หูหนวกได้

4. การถ่ายเทอากาศ อากาศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตเรา เราได้ออกซิเจนจากอากาศร้อยละ 21 เพื่อมาใช้พอกเลือดในปอดให้เลือดดำกลายเป็นเลือดแดง แล้วส่งเลือดแดงไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกาย ดังนั้นอากาศที่ต้องการ คือ อากาศบริสุทธิ์ที่สดชื่น ไม่อบอ้าวร้อยจัดจนเกินไป มีการถ่ายเทอากาศอยู่เสมอโดยทั่วไปแล้ว นอกจากการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่แล้ว การจัดบรรยากาศภายในสถาบันการศึกษาให้เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะบรรยากาศการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศที่ดีอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจ มีเจตคติที่ดี ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ 2533:10) ดังนั้น ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีถูกหลักวิชา เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น สภาพแวดล้อมด้านสถานที่ในสถานศึกษาหมายถึง อาคารสถานที่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ โรงอาหาร

อนันต์ เลาทวิกุล (2544:21) ได้กล่าวถึง สถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า อาคารสถานที่ สะอาด มีระเบียบถูกหลัก และสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยย่อมแสดงถึงความสามารถทางการบริหาร สถาบันทางการศึกษาในการหาทรัพยากรในด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้าและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่นๆ ด้วย

ดังนั้น การที่สถาบันอุดมศึกษามีห้องเรียน ห้องทำงานเพียงพอ ย่อมส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนในสถาบันนั้น

อุดมศักดิ์ มุณีกันนท (2540:24) ได้ให้หลักในการเลือกทำเลที่ตั้งสถานศึกษาว่าควรจะได้พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างที่ดินของสถานศึกษากับชุมชนในย่านนั้น
- 2) มีความสัมพันธ์กับจำนวนประชากร สามารถบริการทางด้านการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
- 3) ระยะทางระหว่างบ้านกับสถานศึกษาไม่ห่างจนเกินไป
- 4) ต้องคำนึงบริเวณ (Zoning) ในด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม
- 5) ต้องคำนึงถึงขนาดสถานศึกษาเมื่อถึงจุดอิ่มตัวสูงสุด
- 6) คำนึงสวนสาธารณะและบริเวณอื่นๆ
- 7) คงสภาพต้นไม้และสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คงสภาพตามธรรมชาติ
- 8) ลักษณะดินอยู่ในสภาพดีควรปลูกต้นไม้
- 9) มีการบริการด้านสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ

สิรินดา วรรณะวิภาค (2541:42) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเด่นๆ อยู่ 8 ประการ คือ

- 1) ที่นั่งของนักเรียนห่างพอเหมาะสมควรที่จะอ่านอักษรบนกระดานได้
- 2) ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ
- 3) มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า
- 4) ขนาดโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียน
- 5) ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน
- 6) สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว
- 7) สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่ไม่ร้อนอบอ้าว
- 8) มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

สรุป สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ การสร้างอาคารสถานที่ตลอดจนการจัดห้องเรียน ต้องมี ความเป็นระเบียบ อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ต้องมีต้นไม้ สถานที่ร่มรื่นในสถาบัน การศึกษาสร้าง บรรยากาศในการเรียนการสอนมากขึ้น สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ คือ การสร้างอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดห้องเรียน ต้องเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดูอยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสมและเอื้อ ประโยชน์ต่อการใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของห้องเรียน วัสดุ ที่ใช้และความสามารถในการจัดของผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งการจัดการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ห้องเรียน เช่น สนาม สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ สวนหย่อม สนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ที่พักผ่อน ควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด มีความเหมาะสมทั้งที่ตั้งของโรงเรียน ตลอดถึงการ

ปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นการเพิ่มความร่มรื่นสวยงาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งด้านการระดม ความคิด การก่อสร้าง การตกแต่ง ตลอดจนการบำรุงรักษา เพื่อให้เป็นศูนย์ร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในสถานศึกษา ทั้งด้านระดม ความคิดการก่อสร้าง การตกแต่ง ตลอดจนการบำรุงรักษา เพื่อให้เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของสมาชิก นักศึกษาต้องซึมซับรับสิ่งที่ดีไปจากมหาวิทยาลัย การสร้างความอบอุ่นด้วยบรรยากาศที่เสริมสร้างการเรียนรู้ทางวิชาการ การฝึกฝนอบรมจิตใจด้วยสภาพแวดล้อมที่ดี ย่อมได้ผลผลิตที่ดี นั่นคือบัณฑิตที่ดีมีคุณภาพออก ไปรับใช้สังคมประเทศชาติต่อไป

2.) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

กระบวนการการจัดการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของผู้สอนการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้อง อุทุมพร ทองอุไทย (ม.ป.บ., อ้างถึงใน นพมาศ พัวพิสิฐ , 2529:19) ได้ศึกษาการวิจัยทั้งในและนอกประเทศ ที่ใช้เป็นตัวประกอบค้นหาโครงสร้างของประสิทธิภาพการเรียนการสอน และสรุปว่าผลการวิจัยนั้นสอดคล้องกัน โดยสามารถจำแนกเป็นตัวประกอบต่างๆได้ 6 ตัวประกอบคือ

- 1) พฤติกรรมครู ได้แก่ ลักษณะท่าทาง ความจริงใจ ความสนใจต่อผู้เรียนให้ความเป็นกันเอง เป็นผู้นำและเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขานั้นๆ อย่างแท้จริงและทันสมัยอยู่เสมอ
- 2) วิธีการสอน ได้แก่ การจัดเตรียมกระบวนการการเรียนการสอนแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา มีการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านความคิด
- 3) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ระหว่างครูกับนักเรียนครูรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เป็นกันเองช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน
- 4) อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งห้องปฏิบัติการ การใช้เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งห้องสมุดที่สมบูรณ์และตำราที่เป็นภาษาของตนเองด้วย
- 5) การวัดผลมีการย้อนกลับและเสริมให้การวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน รู้หลักข้อสอบที่ดี ให้คะแนนอย่างยุติธรรม
- 6) ทศนคติของครูต่อการสอนและต่อนักเรียน ครูต้องมีการยกย่องนักเรียนอย่างจริงจัง ตั้งใจสอน

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533:30) พบว่า พฤติกรรมของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างมากและลักษณะที่เด่นชัด นักเรียนมีความสนใจ ได้แก่

- 1) ครูแต่งกายเรียบร้อย
- 2) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี
- 3) ควบคุมชั้นเรียนดี
- 4) พูดเสียงดังฟังชัด
- 5) ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนักเรียน
- 6) ใจดีมีเหตุผล
- 7) ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนักเรียนเสมอ
- 8) เตรียมการสอนมาอย่างดีทุกครั้ง
- 9) ใช้สื่อการสอนเสมอ
- 10) เข้าสอนเสมอ
- 11) เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง
- 12) มีบุคลิกดีน่านับถือเป็นแบบอย่าง
- 13) อธิบายเนื้อหาวิชาได้แจ่มแจ้ง
- 14) รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543:16 – 17) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกเชื่อมั่นไม่ใช่สิ่งที่น่าเบื่อหน่ายหรือตลกขบขันโดยการปฏิบัติดังนี้

1) ผู้สอนสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือและรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่า ได้แก่

(1) หลีกเลี่ยงคำพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณถึงคิดอย่างนั้น หรือ คุณสามารถจะอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่หรือใครมีความเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นการยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้เรียนมีส่วนร่วม

(2) ฟังอย่างระวังและสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างชัดเจนหวัหระขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดเห็นรวบยอมเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

(3) อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียนหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึก

ไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง ผู้เรียนส่วนมากจะมีอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต

(4) เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่งถ้าต้องการจะเป็นเช่นนั้นควรเรียกผู้เรียนมาพูดเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน

(5) ปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

(6) กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน

2) ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่

(1) อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

(2) ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะท่าทาง หรืออายุ

(3) ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้วผู้สอนก็ควรระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคลและนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงอาการออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมาอย่างไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียน

3) ผู้เรียนควรมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้ลักษณะท่าทาง เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคงและมีความเชื่อมั่น ได้แก่

(1) ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ

(2) เคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้องมีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา

(3) ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองได้

(4) ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกด้วย

(5) เป็นเรื่องสำคัญ เสียงต้องมีพลังชัดเจนและมีเสียงขึ้นๆ ลงๆ

4) ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคน ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวผู้สอนด้วย เช่น

(1) จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้งในช่องสองถึงสามอาทิตย์แรก ใช้แผนผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียนไว้และให้เขียนชื่อได้ภาพ

(2) เรียนเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง

(3) เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวแต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน

(4) พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเรียน ซึ่งจะรบกวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเข้าชั้นเรียน เช่น ตารางงานที่ผิดปกติตารางการเป็นพี่เลี้ยงเด็กและตารางที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5) ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวกโดยเฉพาะ ได้แก่

(1) ให้ความเวลาในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดีแต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ

(2) พูดกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอและการมาสาย

6) ผู้สอนต้องจัดระเบียบชั้นเรียนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน ได้แก่

(1) อย่ามาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับผู้สอน

(2) อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจออกนอกชั้นเรียนเร็วกว่าปกติแต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอนหรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ

(3) สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัว เนื่องจากความเบื่อหน่ายการไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่น หรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทางที่สนใจต่อการเรียน การขาดการประสานสายตา

(4) เริ่มเรียนให้ตรงเวลา ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี

7) ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม

(1) ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา

(2) พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย

(3) แนใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านหน้าต่างไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองเห็นกระดานหรือสมุดบันทึก

สรุป สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน พฤติกรรมครู วิธีการสอน การใช้สื่อการสอน การเปิดใจให้กว้างรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้มีการรับรู้ความคิดสร้างสรรค์ แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนักศึกษาได้ดีมากขึ้น

3.) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาที่กำลังศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยเจริญเติบโต ร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเข้าอยู่ในสถาบันศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านความรู้ ทักษะ ทักษะบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533:45 -46) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

1) เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่มหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตได้รู้สึกว่าคุณภาพประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง

2) เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

3) เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์จิตใจและความต้องการของนิสิตซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย

4) เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นิสิตเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกับการสมาคมและทำงานกับคนที่มีความหลังแตกต่างกันได้ดี

5) กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของนิสิต หรือกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันปรับปรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

6) นิสิตที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะทำให้นิสิตเลือกทางออกทางอื่นหรือช่วยให้นิสิตมีภาพพจน์ในทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา

7) องค์การบริหารนิสิตมักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลจากการรวมตัวของนิสิต มีการแพร่จากแต่ละคนไปสู่บุคคล การใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่างๆ ของนิสิตให้เจริญงอกงาม

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533:48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นซึ่งประกอบด้วย

1) ความสนใจในการเลือกเรียนของเพื่อนร่วมชั้นได้แก่

(1) ถิ่นการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ

- (2) ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา
  - (3) ร่วมอภิปรายต่างๆ ในชั้นเสมอๆ
  - (4) ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่นๆ ได้
  - (5) มาเรียนสม่ำเสมอ
  - (6) ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา
  - (7) ซื่อสัตย์ สุจริต ในขณะที่สอบ
  - (8) จัดงานอย่างเป็นระเบียบ
  - (9) เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
  - (10) มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน
- 2) พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย
- (1) แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
  - (2) เฉลียวฉลาด
  - (3) รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท
  - (4) เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
  - (5) สนใจวิธีการสอนของครู
- 3) การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น
- (1) เข้าห้องเรียน
  - (2) คอยเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น
  - (3) เรียนอ่อน

สรุป สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา ด้านความสนใจในการเรียน เคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ ตั้งใจเรียน ถ้าไม่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมไม่ดีส่งผลต่อการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน เพื่อนที่ดีนั้นไม่ก่อให้เกิดความรำคาญซึ่งทำให้การเรียนในชั้นไม่น่าเรียน

4. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนา เด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกด้าน เช่น ความสามารถ เจตคติพฤติกรรม ค่านิยม หรือ คุณธรรม ทั้งในด้านสังคมการเมืองเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพในสังคม

ธงชัย สันติวงษ์ (2538: 322) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะจะเป็นไปในลักษณะของการมีส่วนร่วมตัดสินใจหรือร่วมให้ข้อเสนอแนะมักทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกร่วมใจได้เสมอ

เสนาะ ตีเยาว์ (2539: 304–305) กล่าวว่า การสร้างขวัญให้แก่ผู้ร่วมงานโดยการให้มีส่วนร่วมในงานเป็นการส่งเสริมให้มีการร่วมมือจากกลุ่ม สามารถเรียนรู้พฤติกรรมและความรู้สึกทางด้านจิตวิทยาของผู้ร่วมงานได้มาก ทำให้รู้เท่าที่แต่ละคนมีความสามารถมีความคิดเห็นอย่างไร เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่

สรุปสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง การบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากการศึกษาบุคลการมีส่วนร่วม การจัดระบบการทำงาน บุคลการมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

1. ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” หรือ “learning environment” มีผู้ให้ความหมายที่น่าสนใจไว้ 15 แห่ง ดังนี้

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (ม.ม.ป. อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, ม.ม.ป.) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ว่าเป็น สภาวะใดๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็น รูปธรรม และนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (concrete environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) ได้แก่ สภาพต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อต่างๆรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (abstract environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (psychological environmental) ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม ของกลุ่มสังคมข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม

อีกทั้ง สุวรรณีย์ สุขสมภักดิ์ (2530 อ้างถึงใน อรุณี โคตรสมบัติ, 2542) ได้ให้ความหมายว่าเป็น สิ่งเร้าที่มีศักยภาพ เช่น บุคคล สิ่งของ วัตถุ สภาพการณ์ ทั้งที่เป็นรูปธรรม แนวความคิด ความรู้สึก บรรยากาศ ระบบการศึกษา การปกครอง กิจกรรม ลักษณะของบริเวณอาคารสถานที่และสิ่งต่างๆทั่วไป ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาทุกด้านของผู้เรียน

นอกจากนี้ ปริญญา อังคสิงห์ (2521 อ้างถึงใน ศิริบุญ จงวุฒิเวศร์ สมพร ร่วมสุข และวรรณภา แสงวิณะกุล, 2547) และประยูร โทยธานี (2550) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ว่าเป็น องค์ประกอบต่างๆที่อยู่ในสภาพการณ์เรียนรู้ อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองประชาสัมพันธ์และกิจการ

ต่างประเทศ งานพัฒนาเว็บไซต์ อีสเทิร์น (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็น สภาวะใดๆที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และ McVey (1989 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, ม.ม.ป.) และ Wallbery (1989 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, ม.ม.ป.) กล่าวถึงความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” ในเชิงองค์ประกอบคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทางด้านกายภาพ ประกอบด้วย แสงสว่าง สี เสียง พื้นที่ว่าง เฟอร์นิเจอร์ และลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการเรียนรู้ส่วนของสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม หรือ สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา และหากมองกันให้แคบลงในระดับห้องเรียน “สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา” คือ บรรยากาศของชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายในลักษณะกว้างๆ แต่มีผู้ให้ความหมายในเชิงการปฏิบัติ ไว้เช่นกัน ดังนี้ Hannafin, Land, Oliver (1999) ให้ความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” คือการเรียนรู้ชนิดหนึ่งในธรรมชาติ ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ในลักษณะ “การเรียนรู้จากการกระทำ (learning by doing)” ในขณะที่ Pace & Stern (1965 อ้างถึงใน ศิริบุญ จงวุฒิเวศร์ สมพร ร่วมสุข และ วรณภา แสงวัฒนะกุล, 2547) ให้ความหมายว่า คือ พฤติกรรม เหตุการณ์ สภาพการณ์ แนวคิด และลักษณะทางกายภาพที่เป็นสิ่งบังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติตาม เช่น ลักษณะของบริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ สภาพการณ์ความขัดแย้ง สภาพการณ์แบบประสานงานหรือร่วมมือกัน แนวความคิด ปรัชญา อุดมการณ์ กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ข้อบังคับ และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมที่จะเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง และในบทความเรื่อง The learning environment (n.d.) ได้กล่าวถึงคำว่า “learning environment” หรือ “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” ว่าเป็นการใช้และการบริหารจัดการพื้นที่ภายในห้องเรียน ตารางเรียนประจำวัน และกิจวัตรประจำวัน รวมถึงบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม นอกจากนั้นสภาพการเรียนรู้ต้องตรงกับพัฒนาการของนักเรียน ทำให้นักเรียนทั้งหมดซึ่งรวมถึงเด็กพิเศษ (พิการทางสมอง) ด้วย เกิดความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ และเกิดความรู้สึกกับโรงเรียนเสมือนเป็นบ้านของตนเอง ดังนั้นนักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือให้เป็นผู้เรียนที่มีความเป็นอิสระและมีความมั่นใจในตนเอง สอดคล้องกับการให้ความหมายของ สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา (ม.ป.ป.) ว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” เป็นการจัดการให้คนในองค์กรเกิดการเรียนรู้ด้วยบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงต้นทุนทางปัญญาที่มีอยู่ในบริบทขององค์กรนั้นๆเอง เช่น ความเชี่ยวชาญทางวิชาการ วัฒนธรรมการทำงานอย่างมีคุณภาพ การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส วัฒนธรรมลักษณะแบบพี่สอนน้อง รวมทั้งการจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงในการขับเคลื่อนงานและผู้บริหาร ส่วน สำเนา ขจรศิลป์ (2538) ให้ความหมายว่าเป็น สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมถึง

สภาพการณ์ต่างๆที่บุคคลสร้างขึ้น สิ่งมีชีวิต อาทิเช่น มนุษย์ สัตว์ พืช ส่วนสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และสภาพการณ์ต่างๆที่บุคคลสร้างขึ้น (กฎระเบียบ บรรยากาศ สังคม และวัฒนธรรม) เป็นต้น

นอกจากนี้มีการให้ทัศนะเสริมเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” เพิ่มเติมอีก 2 แหล่ง ดังนี้ 1) Akinsanmi (2011) กล่าวไว้ในบทความที่ตนเองเขียนชื่อเรื่อง “The optimal learning environment : learning theories” ว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มักจะอธิบายในเรื่องของปรัชญาการสอน การออกแบบหลักสูตร บรรยากาศทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่แสดงถึงบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ 2) บทความจากอินเทอร์เน็ตเรื่อง 21st century learning environments (2011) กล่าวว่า คำว่า “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” จะแสดงถึง สถานที่และพื้นที่ภายในโรงเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ซึ่งการเรียนรู้จำนวนมากเกิดขึ้นในสถานที่ทางกายภาพเหล่านี้

ดังนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจึงสรุปได้ว่าคำว่า “Learning environment” หรือ “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้” หมายถึง สิ่งรอบตัวที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมนุษย์สามารถที่จะนำเอาหลักการแปลงสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของการเรียนรู้ในระดับหรือในประเภทนั้นๆ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

2.1 ความหมายของการการเรียนรู้

การเรียนรู้ ตรงกับคำภาษาอังกฤษที่ว่า “Learning” เป็นคำที่นักจิตวิทยาให้ความหมายไว้หลากหลาย บางท่านให้ความหมายที่เฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรมแต่คำนิยามของการเรียนรู้ที่ดูจะเป็นที่ยอมรับกันมาก คือหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจาก ประสบการณ์ Greenberg, J. & Baron, R.A. (1997) จากความหมายของการเรียนรู้ข้างต้นสามารถสรุป ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยแบ่งได้ 3 ด้านดังนี้
  - 1.1 การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้คิด (Cognitive Domain)
  - 1.2 การเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติ (Affective Domain)
  - 1.3 การเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ (Psychomotor Domain)
2. การเรียนรู้เป็นผลการฝึกหัดและประสบการณ์
3. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร (Bloom,1976)

ทิสนา แชมมณี (2545) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัดรวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน งานที่สำคัญของครูก็คือช่วยนักเรียนแต่ละคนให้เกิดการเรียนรู้ หรือมีความรู้ และทักษะตามที่หลักสูตรได้วางไว้ ครูมีหน้าที่จัดประสบการณ์ในห้องเรียน เพื่อจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน นักจิตวิทยาได้พยายามทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ของทั้งสัตว์และมนุษย์ และได้ค้นพบหลักการที่ใช้ประยุกต์ เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนได้

2.2 กฎแห่งการเรียนรู้

1. กฎแห่งการลดภาวะ (Law of extinction) คือ ความเข้มข้นของการตอบสนอง จะลดน้อยลงเรื่อย ๆ ถ้าอินทรีย์ได้รับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว หรือความมีสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขห่างออกไปมากขึ้น

2. กฎแห่งการฟื้นคืนสภาพ (Law of spontaneous recovery) คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ลดลงเพราะได้รับแต่สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว จะกลับปรากฏขึ้นอีกและเพิ่มมากขึ้น ๆ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขมาเข้าคู่ช่วย

3. กฎแห่งสรุปกฎเกณฑ์โดยทั่วไป (Law of generalization) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้โดยการแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหนึ่งแล้ว ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองเหมือนกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น

4. กฎแห่งความแตกต่าง (Law of discrimination) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้โดยการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขแล้ว ถ้าสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองแตกต่างไปจาก สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น ซึ่งการตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไข จะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า 2 สิ่งในลักษณะเดียวกัน แล้วไม่ว่าจะตัดสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งออกไป การตอบสนองก็ยังคงเป็นเช่นเดิม เพราะผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขกับการตอบสนองได้นั่นเอง

2.3 การประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา

1. ในแง่ของความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างทางด้านอารมณ์มีแบบแผน การตอบสนองได้ไม่เท่ากัน จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพทางอารมณ์ผู้เรียนว่าเหมาะสมที่จะสอนเนื้อหาอะไร

2. การวางเงื่อนไข เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ด้วย โดยปกติผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเนื้อหาที่เรียนหรือสิ่งแวดล้อมในการเรียน

3. การลบพฤติกรรมที่วางเงื่อนไข ผู้เรียนที่ถูกวางเงื่อนไขให้กลัวผู้สอน เราอาจช่วยได้โดยป้องกันไม่ให้ผู้สอนทำโทษเขา

4. การสรุปความเหมือนและการแยกความแตกต่าง เช่น การอ่านและการสะกดคำ ผู้เรียนที่สามารถสะกดคำว่า "round" เขาก็ควรจะเรียนคำทุกคำที่ออกเสียง o-u-n-d ไปในขณะเดียวกันได้ เช่น คำว่า found, bound, sound, ground, แต่คำว่า wound (บาดแผล) นั้นไม่ควรเอาเข้ามารวมกับคำที่ออกเสียง o - u - n - d และควรฝึกให้รู้จักแยกคำนี้ออกจากกลุ่ม

2.4 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning: SDL)

1. ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองโดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ (กรมสามัญศึกษา, 2545:12-20)

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบันที่จะต้องส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะของการขึ้นนำตนเองในการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลมีประสบการณ์ และมีศักยภาพในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตต่อไป

3. ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (พัชรี พลางค์, 2536:84-85)

(1) Availability วิธีเรียนชนิดนี้จะเรียน เมื่อไรที่ไหน ก็ได้ตามความพอใจโดยเลือกเรียนตามเวลาที่ผู้เรียนวาง ทำให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างจากผู้เรียนบางคนทำให้การเรียนล้มเหลวได้

(2) Self-paced เมื่อผู้เรียนเลือกสถานที่ได้ตามความพอใจแล้วผู้เรียนจะใช้เวลาในการทำความเข้าใจบทเรียนได้เต็มที่ บางคนอาจใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อหนึ่งบทเรียน บางคนอาจใช้เวลา 5 ชั่วโมงก็ได้ แต่ประสิทธิภาพเท่ากัน คือ เข้าใจทั้งบทเรียน เนื่องจากความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนแต่ละคนย่อมไม่เท่ากัน

(3) Objectives แบบเรียนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ต้องบอกวัตถุประสงค์ในแต่ละบทไว้ให้ชัดเจนเพราะถ้าผู้เรียนสามารถตอบคำถามของวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมดแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนนั้นๆ

(4) Interaction การมีปฏิสัมพันธ์กันในขณะเรียน ช่วยให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน โดยผู้สอนอาจชี้แนะหรือให้การปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนกิจกรรมการเรียน

(5) Tutor Help ผู้สอนมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

(6) Test as Learning Situation ในบทเรียนหนึ่ง ๆ จะมีแบบทดสอบ ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือวัดตามวัตถุประสงค์ ไม่ใช่การประเมินผลการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสอบได้หรือตก หรือในภาคปฏิบัติอาจใช้วิธีทดสอบเป็นรายบุคคล

(7) การเลือกวิธีเรียน ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีวิธีเรียนแบบที่ตนชอบ ฉะนั้นผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองขณะเดียวกันผู้เรียนก็มีอิสระในการเลือกเรียนบทเรียนก่อนหลังได้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะทำการวางแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูลเลือกวิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง โดยจะมีผู้ช่วยเหลือหรือไม่มีผู้ช่วยเหลือก็ได้

4. รูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545:50-51) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ เจตคติ ฯลฯ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้ เนื้อหา และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้รายบุคคล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเอาประสบการณ์ของตนมาใช้ในการเรียนรู้ด้วย

2. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบในการเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทตั้งแต่การวางแผนกำหนดเป้าหมายการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตน หรือกลุ่มการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน การเลือกใช้วิธีการเรียนรู้การใช้แหล่งข้อมูล ตลอดจนจนถึงการประเมินผลการเรียนของตน

3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกให้มีทักษะและยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การบันทึกข้อความ การจัดประเภทหมวดหมู่ การสังเกต การแสวงหาและใช้แหล่งความรู้ เทคโนโลยีและสื่อที่สนับสนุนการเรียนรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการตัดสินใจ แก้ปัญหากำหนดแนวทางการเรียนรู้ และเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

4. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนต้องเรียนคนเดียว โดยไม่มีชั้นเรียนหรือเพื่อนเรียน ยกเว้นการเรียนแบบรายบุคคล โดยทั่วไปแล้ว ในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนจะได้ทำงานร่วมกับเพื่อน กับครูและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นให้กับผู้เรียนเพื่อให้รู้จักการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะเจตคติที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้

5. พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง และการร่วมมือกันประเมินในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประเมินการเรียนรู้ ดังนั้น จึงต้องพัฒนาทักษะการประเมินให้แก่ผู้เรียน และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนว่า การประเมินตนเองเป็นส่วนหนึ่งของระบบประเมินผล รวมทั้งยอมรับผลการประเมินจากผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การประเมินผลหลาย ๆ รูปแบบ

6. จัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นบริเวณในโรงเรียนจึงต้องจัดให้เป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนจะค้นคว้าด้วยตนเองได้ เช่น ศูนย์วิทยากร บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ฯลฯ รวมทั้งบุคลากร เช่น ครูประจำศูนย์วิทยบริการที่ช่วยอำนวยความสะดวกและแนะนำเมื่อผู้เรียนต้องการดั่งนั้น หลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้จัดกิจกรรมต้องศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง และการร่วมมือกันประเมินและจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งด้าน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2556) ได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) โดยแยกตามกรอบ 4 มิติ ประกอบด้วย มิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ มิติด้านการพัฒนาองค์กร สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกมหาวิทยาลัย (แยกตามกรอบ 4 มิติ)

3.1.1 มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

1. นโยบายและการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาและระบบราชการของรัฐบาล เป็นโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดทิศทาง นโยบาย และการผลักดันสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปะ และวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้นและมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือการสนับสนุนในรูปแบบอื่น ๆ มากขึ้น
2. การขยายโอกาสทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ มีกลุ่มเป้าหมายที่มากขึ้น
3. ความต้องการในการศึกษาระดับอุดมศึกษามีมากขึ้นทั้งจากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมเพิ่มสูงขึ้น จากบุคลากรในวัยทำงานที่ต้องการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวุฒิและจากความต้องการของส่วนราชการ สถานประกอบการที่ต้องการพัฒนาบุคลากรของตนเป็นการเฉพาะ ทำให้การผลิตบัณฑิตและการบริการวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชยังขยายตัวได้
4. นโยบายการขยายกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่มีฐานะยากจนได้ กู้ยืมเรียนจนจบการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น
5. รัฐบาลสนับสนุนโครงการสหกิจศึกษาโดยการสร้างโอกาสให้บัณฑิตได้เรียนรู้ และปฏิบัติการในสถานประกอบการ

อุปสรรค (Threats)

1. แนวโน้มการเปิดเสรีทางการค้าและบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และ ด้านอื่น ๆ ระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศ อาจส่งผลให้มหาวิทยาลัยต่างประเทศมาตั้งในประเทศไทย ทำให้การแข่งขันรุนแรงยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคมีนโยบายในการเปิดรับนักศึกษาจำนวนมากขึ้นและประชาสัมพันธ์เชิงรุกกับนักศึกษาในพื้นที่

2. การปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษาและกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกติดกับรายได้ในอนาคตมีแนวโน้มที่ อาจทำให้มหาวิทยาลัยต้องพึ่งตนเองมากขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อภารกิจของมหาวิทยาลัย ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีค่านิยม ในการส่งบุตร หลานเข้าศึกษาที่กรุงเทพฯหรือส่วนกลาง

3. ผู้เรียนมีทางเลือกมากขึ้นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ขณะที่แนวโน้มจำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลดลง

4. ตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีอัตราและความต้องการแรงงานลดน้อยลงเกิดภาวะการว่างงานสูง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายใน

จุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths)

1. ตั้งมานาน มีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชนในการผลิตบัณฑิตและการพัฒนาวิชาชีพครู

2. มีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินการด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และมีประสบการณ์ในการทำบำรุงศิลปวัฒนธรรมมายาวนาน

3. ผลงานที่ผ่านมา เป็นที่ยอมรับของสังคมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคภาคใต้

จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses)

1. คุณภาพบัณฑิต ยังไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิต และมีอัตราการมีงานทำต่ำโดยได้ผลการประเมินในความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่ำกว่าร้อยละ 80

2. บัณฑิตปริญญาตรียังมีจุดอ่อนในด้านภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ และความสามารถในการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์

3. การพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เปิดรับนักศึกษายังดำเนินการได้ไม่เต็มศักยภาพเนื่องจากขาดแคลนบุคลากรสายวิชาการที่มีประสบการณ์ และยังต้องพึ่งพาคณาจารย์จากภายนอก

4. มีปัญหาด้านการจูงใจอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์มาปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง

5. ขาดผลงานวิจัยที่เป็นชุดโครงการ การผลิตผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยมีจำนวนน้อยและการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน วิจัย มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ นักวิจัย

6. ขาดระบบ กลไก การศึกษาปัญหาและประเด็นการวิจัยที่เป็นปัญหาและความต้องการของชุมชนจึงส่งผลให้ผลงานวิจัยที่ตอบสนองปัญหาของชุมชน สังคม และประเทศชาติยังมีไม่มากนักส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่อยู่บนพื้นฐานความสนใจของอาจารย์

7. ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ที่นำไปสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และนำไปสู่การผลิตเป็นสินค้าหรือบริการในเชิงพาณิชย์ ยังมีน้อยมาก

8. บัณฑิตระดับปริญญาโท-เอก มีจุดอ่อนในเรื่องผลงานวิทยานิพนธ์ยังไม่โดดเด่นและยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งจะเห็นได้จากผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์มีน้อย

9. คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย มีศักยภาพแตกต่างกันค่อนข้างมากจากผลของการประเมินโดย สมศ. กพร. และ สกอ. สะท้อนความแตกต่างจึงเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยต้องแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

3.1.2 มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

1. ท้องถิ่น ชุมชน องค์กรต่างๆ ให้ความร่วมมือ สนับสนุน โดยผ่านกระบวนการความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ มีมาก

2. ความคาดหวังของท้องถิ่นที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสูงมาก และมีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับท้องถิ่นมายาวนาน

3. นโยบายของรัฐบาลยุคปัจจุบันมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหญ้า เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยในภูมิภาคได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

อุปสรรค (Threats)

1. ภาวะเศรษฐกิจและรายได้ของประชาชนในพื้นที่ต่ำ ไม่มีเงินทุนเพื่อการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

2. มหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคมีนโยบายในการเปิดรับนักศึกษาจำนวนมากขึ้นและประชาสัมพันธ์เชิงรุกกับนักศึกษาในพื้นที่ต่างจังหวัดมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายใน

จุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths)

1. มีความสัมพันธ์และความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยมากขึ้น เปิดโอกาสให้ชุมชน /ท้องถิ่นมาใช้บริการแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรของมหาวิทยาลัย

2. มีศิษย์เก่าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานระดับท้องถิ่นและเป็นเครือข่ายอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

3. มีนโยบายร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการศึกษา ผลิตภัณฑ์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ

จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses)

1. การเปิด/ขยายโอกาสการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบและการเชื่อมโยงหลักสูตรนอกระบบ ตามอัตรายศัย กับในระบบยังมีน้อย

2. การดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีของมหาวิทยาลัย การแสวงหาการมีส่วนร่วม และการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีน้อย และมหาวิทยาลัยยังมีบทบาทหรือผลงานในการอนุรักษ์และพัฒนาทางด้านศิลปวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาพื้นบ้านน้อยมาก

3. ขาดการบูรณาการศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยและกิจกรรมการบริการทางวิชาการ

4. การให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง หลายหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการยังมีจุดอ่อนในด้านความเชื่อมโยงและความซ้ำซ้อนของการให้บริการ ส่งผลต่อภาระงบประมาณและปัญหาของการจัดสรรทรัพยากร คุณภาพของการให้บริการ และความสับสนของผู้มารับบริการ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

5. ผลงานด้านบริการทางวิชาการขึ้นกับโครงสร้างและภารกิจของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่มีภารกิจโดยตรง อาทิ หน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิต มีข้อจำกัดในการสร้างผลงานบริการทางวิชาการ เนื่องจากต้องให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตและการวิจัยเป็นภารกิจหลักก่อนประกอบกับระยะเวลาการให้บริการ งบประมาณและกลไกสนับสนุนยังไม่เอื้อและจูงใจต่อการให้บริการทางวิชาการ

6. การจัดบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยยังมีจุดอ่อนในกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและการทำงานเชิงรุกเพื่อเข้าถึงชุมชน

7. การดำเนินกิจกรรมบริการทางวิชาการในมหาวิทยาลัยมีไม่มากและเท่าที่มีก็กระจุกกระจาย แต่ยังไม่สะท้อนผลกระทบที่เกิดผลในเชิงพัฒนาท้องถิ่นภาคใต้ตามปณิธานของมหาวิทยาลัย

8. คณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยศักยภาพสูงระดับภูมิภาค และระดับชาติยังมีน้อย ตลอดจนการวิจัยร่วมกับนักวิจัยจากภูมิภาคอื่น ๆ หรือในประเทศของอาจารย์ นักวิจัย ยังมีน้อยอย่างยิ่ง

3.1.3 มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นนิติบุคคลมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ
2. นโยบายการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏมีมากขึ้น
3. กระแสการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (ก.พ.ร.) และการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ.และการกำกับติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างรัดกุมและชัดเจน
4. นโยบายด้านต่างประเทศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนกับประเทศอื่น ส่งผลให้สามารถที่จะจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา และการจัดหลักสูตรร่วมในอนาคต และที่สำคัญสร้างโอกาสให้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นที่รู้จักกว้างขึ้นในภูมิภาคอาเซียน

อุปสรรค (Threats)

1. นโยบายของรัฐบาลผลักดันให้มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าศึกษาในสถาบัน โดยไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมและการจัดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ
2. นโยบายของรัฐบาลในเรื่องการลดอัตราข้าราชการลง ทำให้มหาวิทยาลัยขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และการจ้างอาจารย์ทดแทนบางครั้งได้อาจารย์ที่ขาดประสบการณ์และการทำงานที่ต่อเนื่อง
3. นโยบายรัฐบาลในด้านอัตรากำลังประเภทบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา เป็นอุปสรรคในการวางแผนอัตรากำลัง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายใน

จุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths)

1. สามารถออกระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยได้เอง ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ
2. สามารถจัดหารายได้และสามารถใช้จ่ายได้เองภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย

3. การกำหนดนโยบายทิศทางและนโยบายเป็น “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” นั้น เป็นความชัดเจนของเป้าหมายที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ การพัฒนาภาคพื้นฐานด้านวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี อาทิ ศูนย์ป่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) มีส่วนสำคัญที่จะผลักดันและส่งเสริมให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชประสบความสำเร็จในการเข้าสู่การเป็น “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” อย่างแท้จริง

จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses)

1. ระบบบริหารจัดการขาดความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารร่วมกับผู้แทนของบุคลากรและผู้แทนหน่วยงานในรูปคณะกรรมการต่าง ๆ ยังมีน้อยมาก อาทิ สภามหาวิทยาลัย ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ/สถาบัน/สำนัก
2. ขาดแคลนบุคลากรสายวิชาการในบางสาขาวิชา ในขณะที่อาจารย์มีภาระงานสอนมาก จึงส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ไม่สามารถปฏิบัติได้เต็มที่
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและสภาพห้องเรียนยังไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
4. ขาดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ดี ที่เอื้อต่อการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัย
5. ระบบการจัดการด้านการเงินยังไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ได้
6. มีระบบการประเมินมหาวิทยาลัยหลากหลายระบบ ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย จุดอ่อนคือ ความเข้าใจ การให้ความสำคัญ และความร่วมมือของทุกระดับในมหาวิทยาลัยยังมีน้อย
7. ขาดแคลนหอพัก อาคารเรียน แหล่งสาธารณูปโภค และสถานที่จอดรถของนักศึกษาและบุคลากร
8. ระบบบริหารงานบุคคลไม่เอื้อให้มหาวิทยาลัยสามารถดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงมาเป็นอาจารย์และรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเอาไว้ได้
9. ขาดระบบการเตรียมบุคคลที่เข้าสู่ตำแหน่งบริหารอย่างเป็นรูปธรรม
10. ระบบการบริหารบุคคลที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผลงาน ยังไม่เชื่อมโยงภารกิจระดับบุคคลไปสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัย

11. ความเข้าใจและความสามารถในการบูรณาการภารกิจ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้ผสมผสานเป็นกิจกรรมเดียวกันยังมีน้อย

3.1.4 มิตินี้ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล
2. รัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. กระแสการแข่งขันขององค์กรผลักดันให้ทุกองค์กรเร่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. นโยบายของรัฐบาลในการบริหารงานแบบบูรณาการเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการพัฒนาภูมิภาคภาคได้มากยิ่งขึ้น
5. การประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการโดย ก.พ.ร. เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยได้พัฒนาองค์กรและพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของ Outside in และมิติของการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้รับเงินรางวัลอันเป็นผลจากการผ่านการประเมิน
6. การประเมินและรับรองโดย สมศ. เป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้รับทราบข้อดีและข้อด้อย กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวที่จะไปสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง การประเมินโดยจำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ เปิดโอกาสให้คณะต่างๆ ในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันช่วยเหลือกันได้มากขึ้น
7. การจัดอันดับของมหาวิทยาลัยโดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีผลกระทบในวงกว้างต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถาบันจึงเป็นปัจจัยเชิงบวกหากได้รับการจัดอันดับที่ดีและเป็นปัจจัยเชิงลบหากได้รับการจัดอันดับต่ำแต่เป็นโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะได้ปรับปรุงและพัฒนาให้ได้ค่าคะแนนที่ดีขึ้นตามตัวชี้วัด การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หากได้รับการจัดอันดับในกลุ่มดีเลิศ ที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม เป็นโอกาสที่สำคัญที่จะส่งผลต่อความเชื่อถือของผู้เรียน และจะส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชด้วย

อุปสรรค (Threats)

1. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาของมหาวิทยาลัยให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง
2. มหาวิทยาลัย และองค์กรต่าง ๆ มีการแสวงหาคนดี คนเก่ง โดยการดึงบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมากขึ้น
3. ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวนมาก ภายใต้ทรัพยากรและการสนับสนุนที่จำกัด โอกาสที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชจะได้รับการสนับสนุนเหมือนเดิมจะลดลง
4. การบริหารภายใต้ระบบราชการแบบเดิม ซึ่งยังคงไม่คล่องตัวและระบบการบริหารงานบุคคลยังมีบุคลากรหลายประเภทซึ่งมีสถานะและสิทธิแตกต่างกัน เป็นสถานะที่เป็นข้อจำกัดอย่างมากในปัจจุบันและถือเป็นภาวะคุกคามอย่างหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายใน

จุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths)

1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทุกระดับในการสนับสนุนทั้งงบประมาณ และเทคโนโลยี
2. มีนโยบายที่สร้างความมั่นคงและขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากร
3. มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ร่มรื่นมีสถานที่เพื่อการออกกำลังกาย ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคลากรและนักศึกษา
4. มีระบบสวัสดิการ ด้านที่พักอาศัย ด้านการศึกษาบุตร และด้านการรักษาพยาบาลที่ดีต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย
5. ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีมีการคมนาคมสะดวก

จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses)

1. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนการสอนและการบริหารจัดการยังไม่มีความพร้อม ความทันสมัย และมีประสิทธิภาพเพียงพอ
2. บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามโครงสร้างใหม่
3. ระบบการจัดการความปลอดภัย การจัดระเบียบสังคม และสิ่งแวดล้อมรอบมหาวิทยาลัยยังมีข้อจำกัดอยู่มาก
4. การสื่อสารในองค์กรยังไม่สามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ทุกระดับทั่วทั้งองค์กร และระบบการประชาสัมพันธ์ ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

5. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แม้ว่าในด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จะได้รับการพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่เพียงพอ และระบบซอฟต์แวร์เพื่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนส่วนกลางจะได้รับการพัฒนาและใช้งานได้แล้ว แต่ยังมีจุดอ่อนจากการนำไปใช้งาน ระบบฐานข้อมูลในภาพรวมและในแต่ละหน่วยงานมีการพัฒนาดีขึ้น แต่ยังมีจุดอ่อนในด้านความถูกต้อง ความทันสมัย ความทันเวลาต่อการใช้งาน ความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลและความเชื่อมโยงของฐานข้อมูล

6. โครงสร้างและระบบการบริหารองค์กรทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ยังไม่เอื้อต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก

7. บุคลากรทั้งสายผู้สอนและสายสนับสนุนส่วนใหญ่ยังมีศักยภาพไม่พร้อมในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และยังมียึดติดในกระบวนการทำงานแบบเดิม

8. วัฒนธรรมการทำงานของบุคลากร คณะและหน่วยงานยังไม่มองภาพรวมของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก ส่วนใหญ่ยังคงยึดติดกับผลประโยชน์ของตนและหน่วยงานเท่านั้น

9. หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่พัฒนาขึ้น ภายใต้การริเริ่มของโปรแกรม/ภาควิชาจึงมีลักษณะแคบและขาดการบูรณาการของสาขาวิชาอื่น ๆ นอก ภาควิชาหรือนอกคณะโดยเฉพาะขาดการนำความต้องการจริงของผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการกำหนดหลักสูตร อย่างจริงจัง การกำหนดวิชาที่มีในหลักสูตรอยู่ในพื้นฐานของความเชี่ยวชาญ/ความต้องการของอาจารย์ใน ภาควิชาต่างๆ เท่านั้น ดังนั้น การเกิดหลักสูตรที่มีลักษณะบูรณาการหลายสาขาวิชาในคณะหนึ่งๆ จึง เกิดขึ้นได้ยากมาก ส่วนการเกิดหลักสูตรในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการระหว่างคณะและในระดับ บัณฑิตศึกษามีค่อนข้างน้อย

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชตามกรอบ 4 มิติ สามารถสรุปได้ มหาวิทยาลัยยังคงมีการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญก่อนมีการวางแผนหรือวาง นโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน มหาวิทยาลัยเกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยยังมีจุดอ่อนที่ยังคงต้องพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพ็ญศรี จันทรอินทร์ (บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวม ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อได้พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาระดับปานกลาง 3 ด้าน คือปัญหาการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านบริเวณบริการและสนับสนุนการเรียน รองลงมาคือปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพด้านบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านห้องพัก และมีปัญหาใน ระดับน้อย 1 ด้านคือ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านจิตภาพและด้านสังคม ตามลำดับ แนวทางการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ควรมีการปรับปรุงในหลายด้าน ได้แก่ การสำรวจและเพิ่มจุดติดตั้ง Access point สำหรับอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย เพื่อเพิ่มความเร็วของอินเทอร์เน็ต ควรมีห้องอินเทอร์เน็ตสำหรับนักศึกษาในหอพัก จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้ง โต๊ะประจำหอพัก ควรมีระบบเสียงตามสายโดยติดตั้งลำโพงกระจายเสียงไว้สำหรับทุกหอพัก ควรจัดสถานที่ออกกำลังกายให้เพียงพอ

ศิริบุญ จงวุฒิเวศ และคณะ (2547) ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ข้อมูลสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ คณะศึกษาศาสตร์ใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อเป็นห้องเรียนทั่วไปและห้องเรียนวิชาเฉพาะ ไม่ได้จัดพื้นที่เฉพาะเพื่อให้นักศึกษาทำกิจกรรมด้านวิชาการ นักศึกษาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมต่างๆ 19 ชมรม มีการจัดป้ายนิเทศหรือบอร์ดเป็นครั้งคราวแต่ข้อมูลต่างๆ ไม่ทันสมัย ไม่มีกำหนดระยะเวลาในการเปลี่ยนข้อมูลด้านการบริหารจัดการ พบว่า คณะฯไม่ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดและดูแลสภาพแวดล้อมให้ชัดเจน แต่มีระเบียบการใช้ห้องเรียน ห้องประชุม และการขอใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ 2. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3. ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้และการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ 4.การเปรียบเทียบ

ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม สถานภาพของนักศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณาจารย์ต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า อาคารเรียนค่อนข้างเก่าและทรุดโทรมขาดการปรับปรุง ไม่มีการจัดสรรพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษา การจัดห้องเรียนควรให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้เพื่อให้เหมาะกับการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมคือ ควรมีเว็บไซต์ของคณะ ปรับปรุงระบบเสียงตามสาย จัดเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการใช้งาน ให้มีมุมอ่านหนังสือ และให้มีแผนรวมการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยของคณะ

มานพ งามสุวรรณ (2542) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกแต่ละด้านและรวม จำแนกตามเพศของนักเรียนและสถานที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับคือ ด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน ด้านการบริหารด้านบริเวณอาคารสถานที่และด้านกลุ่มเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามเพศ แต่ละด้านและรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนโดยรวม พบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลกับในเขตเทศบาล มีความพึงพอใจด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียนและบริเวณอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยนักเรียนนอกเขตเทศบาลมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนในเขตเทศบาล

มาริสา ธรรมะ (2545) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว ในทัศนคติ พบว่า 1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ห้องเรียนไม่สะอาด แออัดมีการใช้ประโยชน์ห้องเรียนในการเรียนปานกลาง แต่ที่นั่งพักผ่อน สถานที่เล่นกีฬาและอุปกรณ์มีน้อย โรงอาหารและสถานที่รับประทานอาหารยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตการให้บริการของห้องสมุด อยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพแวดล้อมด้านห้องเรียน นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์มีความเป็นกันเองมากอาจารย์มีความตั้งใจในการสอน มีการเตรียมการสอนและมีความรู้ในเนื้อหาวิชาดีแต่อาจารย์ยังเปิดโอกาสให้นิสิตที่มีความสนใจและเอาใจใส่ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมและการพบปะสังสรรค์ระหว่างนิสิตต่างคณะและชั้นปีมีน้อย นิสิตสนใจเข้าร่วมในองค์การ หรือสโมสรนิสิต ในระดับปานกลาง และพบว่า มีความอบอุ่นในกลุ่มเพื่อนมาก

ประพัฒน์ จำปาไทย (2524) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากมาหาน้อย คือ อาจารย์ผู้สอนบทบาทและบุคลิกของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนในส่วนห้องเรียน ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ และ ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจระดับน้อย ส่วนรูปแบบของการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาควรมีโต๊ะ เก้าอี้ อย่างเพียงพอ และมีหนังสือค้นคว้าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการด้วยความเต็มใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื้อหาวิชาทันสมัยทันต่อเหตุการณ์และเน้นการนำไปใช้

ประกาศรี สุฉันทบุตร (2522) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในทัศนะของนักศึกษา โดยศึกษาต่อทัศนะของสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน กลุ่มเพื่อน การบริหาร และอาคารสถานที่ปรากฏผลดังนี้ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนนั้นพบว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ผู้สอน มีการแข่งขันในทางการเรียนแต่การถกเถียงปัญหาหรืออภิปรายทางวิชาการกับอาจารย์หรือกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกันมีน้อยสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อนพบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาด้วยกันมีน้อย ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์หรือสติปัญญา สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการบริหารพบว่าผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย นักศึกษาได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนและได้รับคำแนะนำในการศึกษาและเลือกวิชาเรียนจากมหาวิทยาลัยน้อยสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่พบว่า ห้องเรียนร้อนอบอ้าวและแออัดมากมีเสียงรบกวนจากข้างนอกเข้ามาในห้องเรียนเสมอ จำนวนนักศึกษาที่มีมากเกินพอดี ทำให้การเรียนการสอนของนักศึกษาไม่บรรลุตามที่ต้องการ สำหรับบริการของห้องสมุด จัดได้ดีและใช้ได้สะดวกและมีหนังสือพอเพียงที่ต้องการศึกษาค้นคว้า

นารี มิตรสัมพันธ์ดี (2523) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตรับรู้ว่าสภาพแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับอาคารสถานที่เด่นที่สุด รองลงมาคือ บรรยากาศใน

การเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความประทับใจมหาวิทยาลัย และบรรยากาศในการบริหารด้วย ที่สุด ซึ่งนิสิตต่างคณะรับรู้สภาพแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในองค์ประกอบแต่ละด้านและโดย ส่วนรวมแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นอย่างต่ำ ร้อยละ 95 และเกิดปฏิภิกิริยาร่วมระหว่างการรับรู้ สภาพแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตต่างคณะและต่างระดับชั้น

ผกาทิพย์ เกษรากุล (2524) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะ ของนิสิต ปรากฏผลว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่นั้นนิสิตส่วนใหญ่ เห็นว่าห้องเรียนสะอาด ไม่ แออัด มีการใช้ประโยชน์ของห้องเรียนในการเรียนการสอนปานกลาง แต่ ที่นั่งพักผ่อน สถานที่เล่นกีฬา และอุปกรณ์มีน้อย ร้านอาหารและสถานที่รับประทานอาหาร ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต การให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมด้านห้องเรียนนั้นนิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเองมาก อาจารย์มีความตั้งใจในการสอนมีการเตรียมการสอนและมีความรู้ใน เนื้อหาวิชาดีแต่อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนในการประเมินผลการสอนของอาจารย์น้อยและมีความ สนใจ เอาใจใส่ในการเรียนระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อนพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมและ พบปะสังสรรค์ระหว่างนิสิตต่างคณะและชั้นปีมีความอบอุ่นในกลุ่มเพื่อนมาก สภาพแวดล้อมในการบริหาร พบว่าผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้นิสิตได้พบเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อขัดแย้งน้อย และการจัดบริการของมหาวิ ยาลัยทั้งในด้านวิชาการยังจัดได้ว่าไม่ค่อยดี

อรธณพ คุณพันธ์ สุรัชชัย ศรีนาค และเฉลิมเกียรติ ณ ปั่น (2552) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในองค์ประกอบต่างๆ 5 ด้าน คือ ความประทับใจในมหาวิทยาลัย บรรยากาศการเรียนการสอน บรรยากาศในการบริหาร อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความเห็นว่าคุณภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่เด่นที่สุด รองลงไปได้แก่ สภาพแวดล้อม เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความประทับใจมหาวิทยาลัยและสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับบรรยากาศในการบริหารด้วยที่สุด

ฉันทนา บุพพรณ (2537) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมวิทยาลัยศึกษารุณย์ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่านักศึกษามีความรักความสามัคคีช่วยเหลือกันดี แต่ควรมีการจัดกิจกรรมในการร่วมมือร่วมใจกันทำงานในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความสมัครสมาน สามัคคี นักศึกษารุ่นน้องต้องการให้นักศึกษารุ่นพี่ให้คำปรึกษาแนะนำในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่า

วิทยาลัยควรมีโครงการเสริมสร้างความรักความผูกพันภายในมหาวิทยาลัยเพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่หอพักในปีแรกๆ

วีรัตน์ เรืองชัยและคณะ (2549) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนปัญหา การจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัย บูรพาตามความคิดเห็นของคณาจารย์และนิสิตโดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 300 คน และนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำนวน 2000 คน ประจำปีการศึกษา 2546 พบว่าด้าน สภาพการจัดการเรียนการสอนคณาจารย์และนิสิตมีความคิดเห็นว่าใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากที่สุด มีการใช้สื่อการสอน สม่่าเสมอวัดและประเมินผลโดยเน้นเนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนรู้ มีการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่่าเสมอด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มีความ คิดเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบมากที่สุดได้แก่ไม่มีเวลาเตรียมการสอน

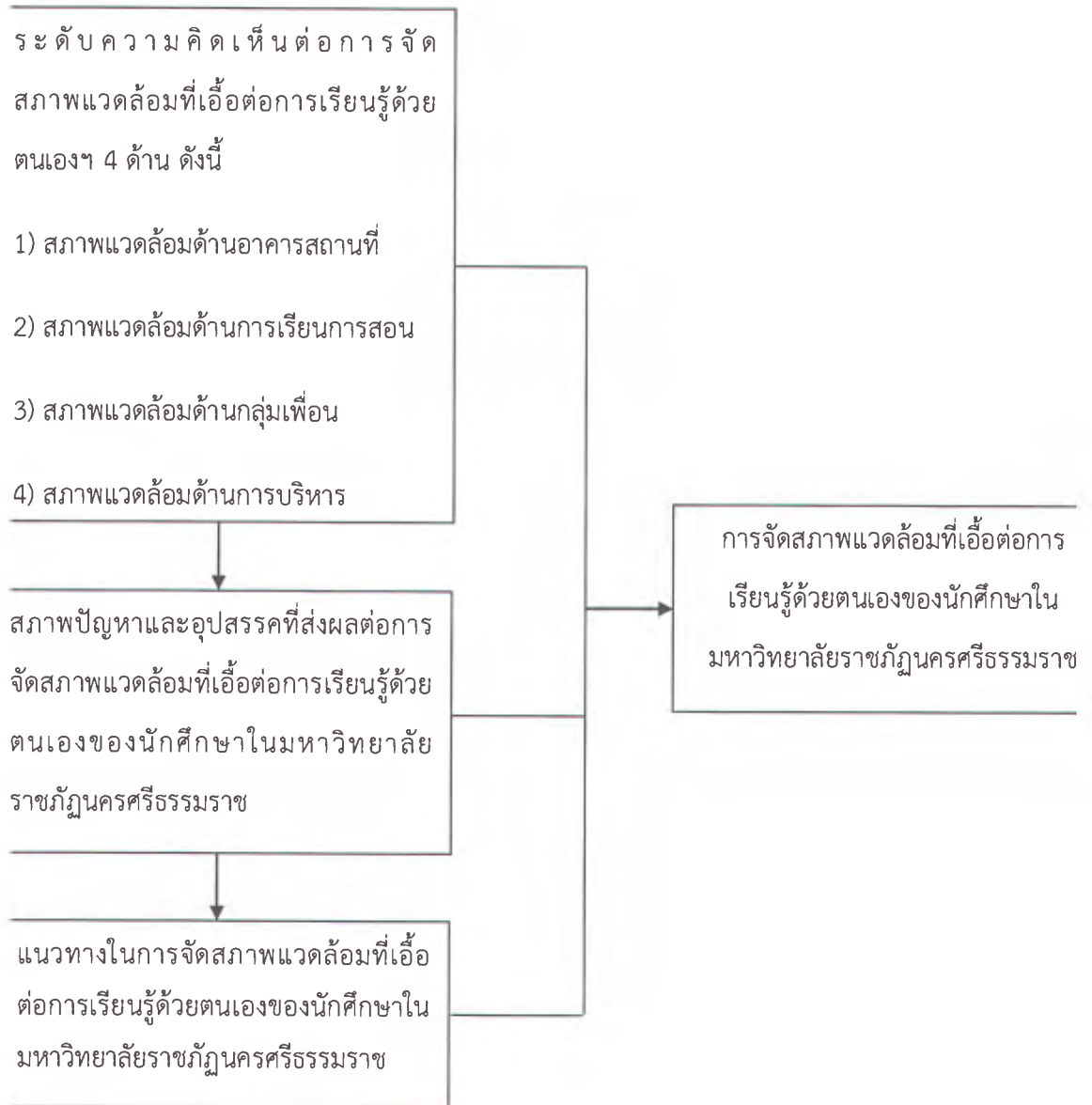
สุรพล นุชอน (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการบริหารงานและปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน การบริหารอาคารเรียน อาคารประกอบ และการรักษาความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังดำเนินการบริหารงานอาคารสถานที่ได้ผลไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่วนใหญ่ยังดำเนินการบริหารงานอาคารสถานที่ได้ผลไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา และยังไม่ได้มาตรฐานดังที่คาดหวังไว้ตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 - 2550 บัญญัติ 10 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 และเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 เกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างและการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรดูแลรักษาอาคารสถานที่ สภาพพื้นที่มีจำกัดไม่สามารถขยายหรือปรับปรุงได้ นอกจากนั้นจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทำให้อาคารสถานที่ไม่ เพียงพอ

สมิตรา ชิตามร (2546:70) ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการนิสิต และด้านกิจกรรมนิสิต ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมและ

รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีกลุ่มนิสิตที่ศึกษาต่างคณะกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน

5. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จากการศึกษาและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย นำไปสู่การสร้างกรอบแนวความคิดในการวิจัย โดยนำแนวคิดของแอสติน (Astin, 1968, อ้างถึงใน ผกาทิพย์ เกษรากุล, 2542:11) ได้จัดแบ่ง สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่เป็นสิ่งเร้าให้ศึกษาแสดงพฤติกรรมกิจกรรม หรือ ลักษณะ ที่พึงประสงค์ต่างๆ ออกมาเป็น 4 ประเภท คือ (1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณมหาวิทยาลัย อาคารเรียน วัสดุครุภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างความอบอุ่นด้วยบรรยากาศที่เสริมสร้างการเรียนรู้ทางวิชาการ (2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ได้แก่ พฤติกรรมครู วิธีการสอน การใช้สื่อการสอน การเปิดใจให้กว้างรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้มีการรับรู้ ความคิดสร้างสรรค์ แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาได้ดีมากขึ้นไปจนถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดบริการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ อย่างมีชีวิตชีวา (3) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ พฤติกรรมของนักศึกษา ด้านความสนใจในการเรียน เคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ ตั้งใจเรียน ไม่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมไม่ดีส่งผลต่อการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน เพื่อนที่ดื้อนั้นไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ ซึ่งทำให้การเรียนในชั้นไม่น่าเรียน (4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากการศึกษาบุคลการมีส่วนร่วม การจัดระบบการทำงาน บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ นำไปสู่การออกแบบกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อม ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ศึกษาแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่อไป สามารถสรุปเป็นกรอบแนวความคิดดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชชั้นปีที่ 1 - 4 มีจำนวน ทั้งหมด 10,489 คน ดังนี้

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)
ครุศาสตร์	2,368
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3,704
วิทยาการจัดการ	2,150
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,158
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	1,109
รวม	10,489

2. กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และเมื่อทำสัดส่วนกับประชากร (Proportional to size) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะดังนี้

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)
ครุศาสตร์	87
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	136
วิทยาการจัดการ	79
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	42
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	41
รวม	385

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชและนักศึกษา จำนวน 20 คน ดังนี้

- 2.2.1 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน
- 2.2.2 เจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน
- 2.2.3 นักศึกษา จำนวน 10 คน

3. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 เครื่องมือเชิงปริมาณ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (อ้างถึงใน วินัยพร ทองสุข, 2546:30) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร โดยมีเกณฑ์ในการให้ความหมายดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 เครื่องมือเชิงคุณภาพ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัวจึงยุติการเก็บข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิจัยและผลการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ตามประเด็นการศึกษาเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะใช้แบบบันทึกการสังเกตการณ์ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี เนื้อหา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตของการวิจัย

4.1.2 กำหนดขอบเขตการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร

4.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม เพื่อวัดระดับการปฏิบัติของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร

4.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพิจารณาความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์ด้านการบริหารและการวิจัย พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

4.1.5 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.00

4.1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน

4.1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2 การสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาและแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

4.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิจัยและผลการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ตามประเด็นการศึกษา เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อใช้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยนำแบบสอบถามให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้นักศึกษาแยกตามคณะและจัดเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามทุกชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และการสังเกตการ

แบบไม่มีส่วนร่วมโดยการจัดบันทึกสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สามารถอธิบายได้ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่า คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว, 2535:23-24)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย		
คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง		ระดับความคิดเห็น มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง		ระดับความคิดเห็น มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง		ระดับความคิดเห็น ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง		ระดับความคิดเห็น น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง		ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ รวมทั้งการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ และการศึกษาภาคสนาม เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้อง เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพรรณนาความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 385 คน โดยจำแนกตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ซึ่งผลวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1-4

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

(n=385)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	180	46.8
หญิง	205	53.2
รวม	385	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

(n=385)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 18-20 ปี	113	29.4
อายุระหว่าง 21-23 ปี	229	59.5
อายุระหว่าง 24-25 ปี	43	11.2
รวม	385	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-23 ปี จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมามีอายุระหว่าง 18-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และ อายุระหว่าง 24-25 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะที่ศึกษา

(n=385)

คณะที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
คณะครุศาสตร์	87	22.6
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	136	35.3
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	79	20.5
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	42	10.9
คณะวิทยาการจัดการ	41	10.6
รวม	385	100

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือ ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นปี

(n=385)

ชั้นปีที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	89	23.1
ชั้นปีที่ 2	97	25.2
ชั้นปีที่ 3	139	36.1
ชั้นปีที่ 4	60	15.6
รวม	385	100

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 385 คน โดยจำแนกตามด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 5 - 9

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านอาคารสถานที่	3.68	0.85	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.58	0.82	มาก
ด้านกลุ่มเพื่อน	3.40	0.72	ปานกลาง
ด้านการบริหาร	3.25	0.60	ปานกลาง
รวม	3.48	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่สูงสุด ($\bar{X}= 3.68$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}= 3.58$) ด้านกลุ่มเพื่อน ($\bar{X}=3.40$) ในขณะที่ด้านการบริหารน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.25$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลผล
1. ห้องเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อยบรรยากาศน่าเรียน	3.42	0.81	ปานกลาง
2. ห้องเรียนโดยภาพรวมไม่ร้อนอบอ้าวอากาศ ถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ	3.27	0.62	ปานกลาง
3. ห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง ควัน	3.62	0.97	มาก
4. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับ จำนวนนักศึกษา	3.77	0.82	มาก
5. โรงอาหารมีความสะอาด และถูก สุขลักษณะ	3.62	0.88	มาก
6. ห้องน้ำ ห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาด อย่างสม่ำเสมอ	3.60	0.89	มาก
7. บริเวณสนาม แปลงไม้ดอกไม้ประดับมีการ ดูแลรักษาให้สวยงามอยู่เสมอ	3.63	0.92	มาก
8. จุดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดใน มหาวิทยาลัยมีอย่างเพียงพอ	3.32	0.68	ปานกลาง
9. การจัดให้มีสถานที่แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ สวนเกษตร	3.39	0.65	ปานกลาง
10. การจัดห้องเรียนหรือสถานที่ด้าน ศิลปวัฒนธรรม เช่น ห้องดนตรี ห้องเรียน นาฏศิลป์ หอศิลป์ ภายในมหาวิทยาลัย มีความสะอาดและเป็นระเบียบ	3.66	0.85	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11. การจัดห้องเรียนทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสะดวกและเป็นระเบียบ	3.69	0.93	มาก
12. การจัดห้องเรียนทางด้านภาษาต่างประเทศและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน ความสะดวกและเป็นระเบียบ	3.71	0.86	มาก
13. การจัดห้องเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ ความสะดวกและเป็นระเบียบ	3.82	0.92	มาก
14. การจัดสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬาที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย	3.89	0.83	มาก
15. มีการจัดสถานที่ให้ค้นคว้าทำงาน วิชากรนอกเวลาเรียน	3.73	0.93	มาก
16. มีการกำหนดเวลาและให้บริการของ แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ	3.82	0.85	มาก
17. มีพื้นที่ในการติตปายประกาศข้อมูลต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้	3.65	0.96	มาก
18. มีห้องศึกษาด้วยตนเองบริเวณอาคารเรียน ภายในมหาวิทยาลัย	3.73	0.90	มาก
19. ภายในมหาวิทยาลัยมีสถานที่ให้พักผ่อน หย่อนใจ ปลอดภัย แสงสว่างเพียงพอ ไม่มี สัตว์ร้ายชุกชุม	3.68	0.94	มาก
รวม	3.63	0.85	มาก

ตาราง 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3. ห้องเรียนปราศจาก สิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง ควีน ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 4. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวน นักศึกษา ($\bar{X}=3.77$) ข้อที่ 5. โรงอาหารมีความสะอาด และถูกสุขลักษณะ ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 6. ห้องน้ำ ห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.60$) ข้อที่ 7. บริเวณสนาม แปลงไม้ดอกไม้ ประดับมีการดูแลรักษาให้สวยงามอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.63$) ข้อที่ 10. การจัดห้องเรียนหรือสถานที่ด้าน ศิลปวัฒนธรรม เช่น ห้องดนตรี ห้องเรียนนาฏศิลป์ หอศิลป์ ภายในมหาวิทยาลัย มีความสะอาดและเป็น ระเบียบ ($\bar{X}=3.66$) ข้อที่ 11. การจัดห้องเรียนทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความ สะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.69$) ข้อที่ 12. การจัดห้องเรียนทางด้านภาษาต่างประเทศและภาษาใน กลุ่มประเทศอาเซียน ความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.71$) ข้อที่ 13. การจัดห้องเรียนทางด้าน วิทยาศาสตร์ ความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.82$) ข้อที่ 14. การจัดสถานที่ออกกำลังกาย การเล่น กีฬามีความเหมาะสมและหลากหลาย ($\bar{X}=3.89$) ข้อที่ 15. มีการจัดสถานที่ให้คณาจารย์ทำงานทางวิชาการ นอกเวลาเรียน ($\bar{X}=3.73$) ข้อที่ 16. มีการกำหนดเวลาและการให้บริการของแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($\bar{X}=3.82$) ข้อที่ 17. มีพื้นที่ในการติดป้ายประกาศข้อมูลต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ ($\bar{X}=3.65$) ข้อที่ 18. มีห้องศึกษาด้วยตนเองบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.73$) ข้อที่ 19. ภายใน มหาวิทยาลัยมีสถานที่ให้พักผ่อนหย่อนใจ ปลอดภัย แสงสว่างเพียงพอ ไม่มีสัตว์ร้ายชุกชุม ($\bar{X}=3.68$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1. ห้องเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยบรรยากาศ น่าเรียน ($\bar{X}=3.42$) ข้อที่ 2. ห้องเรียนโดยภาพรวมไม่ร้อนอบอ้าวอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 8. จุดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดในมหาวิทยาลัยมีอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.32$) ข้อที่ 9. การจัดให้มีสถานที่แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ สวนเกษตร ($\bar{X}=3.39$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจเป็น	3.81	0.90	มาก
2. ผู้สอนจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย	3.67	0.88	มาก
3. ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถาบัน	3.58	0.83	มาก
4. การจัดการเรียนรู้โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา	3.35	0.67	ปานกลาง
5. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.68	0.85	มาก
6. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงออกอย่างเหมาะสมในทุกวิชา	3.39	0.65	ปานกลาง
7. ผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความถนัดหรือความสนใจ	3.64	0.86	มาก
8. ผู้สอนมีความยุติธรรม และคุณธรรมในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา	3.55	0.84	มาก
9. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษามีการอภิปรายค้นคว้า ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	3.57	0.85	มาก
10. มีการจัดการเรียนรู้โดยการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม	3.54	0.90	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

(n=385)			
รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11. การสอนของผู้สอนมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.62	0.85	มาก
12. ผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียน	3.64	0.83	มาก
13. มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอในรายวิชา เช่น การศึกษาดูงาน การเรียนนอกสถานที่	3.41	0.75	ปานกลาง
14. มีการจัดบริการเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ข่าววิชาการภายในมหาวิทยาลัย	3.59	0.85	มาก
15. มีระบบอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย	3.62	0.85	มาก
รวม	3.58	0.82	มาก

ตาราง 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1. ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจเป็น ($\bar{X}=3.81$) ข้อที่ 2. ผู้สอนจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.67$) ข้อที่ 3. ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถาบัน ($\bar{X}=3.58$) ข้อที่ 5. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.68$) ข้อที่ 7. ผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความถนัดหรือความสนใจ ($\bar{X}=3.64$) ข้อที่ 8. ผู้สอนมีความยุติธรรม และคุณธรรมในการประเมินผลการเรียนของ

นักศึกษา ($\bar{X}=3.55$) ข้อที่ 9. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษามีการอภิปราย ค้นคว้า ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ($\bar{X}=3.57$) ข้อที่ 10. มีการจัดการเรียนรู้โดยการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X}=3.54$) ข้อที่ 11. การสอนของผู้สอนมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 12. ผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.64$) ข้อที่ 14. มีการจัดบริการเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ข่าววิชาการภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.59$) ข้อที่ 15. มีระบบอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.62$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อที่ 4. การจัดการเรียนรู้โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ($\bar{X}=3.35$) ข้อที่ 6. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงออกอย่างเหมาะสมในทุกวิชา ($\bar{X}=3.39$) ข้อที่ 13. มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอในรายวิชา เช่น การศึกษาดูงาน การเรียนนอกสถานที่ ($\bar{X}=3.41$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง	3.61	0.87	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของนักศึกษา	3.56	0.87	มาก
3. นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง	3.25	0.63	ปานกลาง
4. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่รุ่นน้อง	3.29	0.66	ปานกลาง
5. มีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างกลุ่มเพื่อน	3.55	0.84	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การร่วมกันทำกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	3.27	0.62	ปานกลาง
7. การให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก่เพื่อนที่มีปัญหาด้านการเรียน เรื่องส่วนตัว	3.59	0.86	มาก
8. ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง	3.27	0.66	ปานกลาง
9. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้ นักศึกษารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้รวมกลุ่มเพื่อน เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ	3.32	0.68	ปานกลาง
10. มีการส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย	3.39	0.65	ปานกลาง
11. ความร่วมมือร่วมใจของนักศึกษาในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย	3.35	0.66	ปานกลาง
12. มีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกถึงความรักและเคารพครูอาจารย์	3.29	0.65	ปานกลาง
รวม	3.40	0.72	ปานกลาง

ตาราง 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3. นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ($\bar{X}=3.25$) ข้อที่ 4. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่รุ่นน้อง ($\bar{X}=3.29$) ข้อที่ 6. การร่วมกันทำกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียง

ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 8. ความเอื้อเพื่อ เพื่อนแ่และมิมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 9. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้รวมกลุ่มเพื่อน เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ($\bar{X}=3.32$) ข้อที่ 10. มีการส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.39$) ข้อที่ 11. ความร่วมมือร่วมใจของนักศึกษาในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.35$) ข้อที่ 12. มีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกถึงความรักและเคารพครูอาจารย์ ($\bar{X}=3.29$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ($\bar{X}=3.61$) ข้อที่ 2. การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของนักศึกษา ($\bar{X}=3.56$) ข้อที่ 5. มีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างกลุ่มเพื่อน ($\bar{X}=3.55$) ข้อที่ 7. การให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่เพื่อนที่มีปัญหาด้านการเรียน เรื่องส่วนตัว ($\bar{X}=3.59$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร

(n=385)

รายการข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มหาวิทยาลัยมีแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม	3.34	0.66	ปานกลาง
2. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.17	0.52	ปานกลาง
3. ผู้สอนจัดให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.12	0.48	ปานกลาง
4. ผู้สอนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.18	0.55	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

(n=385)

รายการข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคี และความผูกพันต่อสถาบัน	3.15	0.48	ปานกลาง
6. การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่นด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.20	0.56	ปานกลาง
7. การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย	3.15	0.50	ปานกลาง
8. การจัดให้มีสวัสดิการต่างๆ เช่นทุนการศึกษา ธนาคารออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์	3.65	0.96	มาก
9. การจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตย	3.21	0.59	ปานกลาง
10. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	3.22	0.54	ปานกลาง
11. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ	3.35	0.71	ปานกลาง
รวม	3.25	0.60	ปานกลาง

ตาราง 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1. มหาวิทยาลัยมีแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=3.34$) ข้อที่ 2. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อ

นวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.17$) ข้อที่ 3. ผู้สอนจัดให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.12$) ข้อที่ 4. ผู้สอนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.18$) ข้อที่ 5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคี และความผูกพันต่อสถาบัน ($\bar{X}=3.15$) ข้อที่ 6. การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่นด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.20$) ข้อที่ 7. การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.15$) ข้อที่ 9. การจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.21$) ข้อที่ 10. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.22$) ข้อที่ 11. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.35$) รองลงมาอยู่ในระดับมากคือ ข้อที่ 8. การจัดให้มีสวัสดิการต่างๆ เช่น ทุนการศึกษา ธนาคารออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ($\bar{X}=3.65$)

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. ผลการศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชด้านอาคารสถานที่ส่วนใหญ่อาคารสถานที่ยังไม่สามารถรองรับจำนวนของนักศึกษาที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในแต่ละห้องเรียน สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยเฉพาะอาคารสถานที่ที่จัดให้มีการเรียนการสอน ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นห้องเรียนแบบเดิม กระดานเขียนหน้าห้องเรียนยังคงเป็นกระดานดำทำให้เกิดฝุ่นในห้องเรียนส่งผลต่อผู้สอนและนักศึกษาบางคนที่เป็นโรคภูมิแพ้ ห้องเรียนบางห้องเรียนยังไม่มีติดตั้งเครื่องปรับอากาศทำให้นักศึกษามองกระดานไม่ชัดหรือบางครั้งก็มองไม่เห็น ห้องเรียนที่มีพัดลมมีการชำรุดเสียหายและไม่ได้ซ่อมแซม จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอและคับแคบส่งผลให้นักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ขึ้นรา มีลักษณะเป็นจุดดำ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่ใช้สื่อการสอนแบบต่างๆ ระดับแสงมากจนเกินไปในกรณีที่อาจารย์ใช้การสอนที่มีการฉายผ่านเครื่องโปรเจคเตอร์ ห้องเรียนไม่มีการปิดประตูให้มิดชิดส่งผลให้มีเสียงรบกวนการเรียนจากห้องข้างๆ สถานที่ในการจัดโต๊ะไม่เพียงพอและไม่เป็นระเบียบส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุและการจราจรติดขัด สภาพอาคารเรียนอยู่ระหว่างการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารสถานที่ ส่งผลให้นักศึกษา

ต้องใช้ความระมัดระวังเมื่อต้องทำกิจกรรมที่อยู่ใกล้กับอาคารสถานที่ที่มีการก่อสร้าง นักศึกษายังไม่เกิดความรู้ความเข้าใจระบบและกลไกการใช้งานของอาคารสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เช่น สถานที่ด้านศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ภาษาต่างประเทศ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ออกกำลังกายและที่พักผ่อนหย่อนใจ มหาวิทยาลัยยังไม่มีลานกิจกรรมที่สามารถรองรับนักศึกษาจำนวนมากในการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือลานกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัย มิดชิด สะอาด เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มระดับมหาวิทยาลัย คณะ และสาขาวิชา ช่วงเวลากลางวันมีการกำหนดเวลาในการเปิด-ปิดไฟใต้อาคารประจำคณะต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถมาใช้ประโยชน์ในการรวมกลุ่มเพื่อทำรายงานและกิจกรรม ทำให้นักศึกษาไม่สามารถนั่งทำงานได้นานตามที่นักศึกษาต้องการ อีกทั้ง อาคารสถานที่บางส่วนภายในมหาวิทยาลัยไม่มีการติดตั้งไฟฟ้า ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อนักศึกษาในช่วงเวลากลางวันที่ต้องมาทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย จุดที่นั่งพักผ่อนหรือโต๊ะ ชุมนั่งตามจุดต่างๆ มีสภาพเก่าไม่สวยงาม ช่วงฤดูฝนจะไม่มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมทางด้านการเรียนรู้นอกสถานที่ในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถทำกิจกรรมที่สามารถรองรับนักศึกษาจำนวนมากได้ อีกทั้งกรณีที่มีฝนตกต่อเนื่องภายในมหาวิทยาลัยก็จะเกิดน้ำขังส่งผลต่อการสัญจรของประชาคมในมหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์บางตอนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ ดังนี้

“.....ห้องเรียนบางห้องเรียนยังเป็นห้องเรียนที่ใช้พัดลมและพัดลมบางตัวก็เสีย ไม่มีการปรับปรุงอากาศภายนอกก็ร้อนมาก....”

“.....กระดานหน้าชั้นเรียนยังเป็นแบบกระดานดำสอนตามโรงเรียนประถมศึกษา ทำให้บางครั้งอาจารย์หรือนักศึกษาที่แพ้ฝุ่นเกิดอาการภูมิแพ้กำเริบได้....”

“.....ห้องเรียนมีสภาพร้อน ไม่มีการติดแอร์ ห้องเรียนเปิดโล่งบางครั้งไม่มีสมาธิในการเรียนเพราะอาจารย์ยังสอนไม่เสร็จแต่เพื่อนมารอเรียนหน้าห้องส่งเสียงพูดคุยกันเพราะห้องเรียนไม่มีประตู อาจารย์ก็ต้องรีบสอนให้เสร็จใช้เสียงแข่งกับเสียงของนักศึกษานอกห้องด้วย.....”

“.....ที่จอดรถหน้าอาคารเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนรถของนักศึกษาและหน้าอาคารเรียนรวมมีการจอดรถที่ไม่เป็นระเบียบ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไม่ได้มาจัดระเบียบการจอดรถให้ถูกต้อง.....”

“.....สภาพซุ้มนั่งตามคณะต่างๆ มีสภาพเก่าและชำรุดด้วย เจ้าหน้าที่และมหาวิทยาลัยไม่ได้ตรวจสอบการใช้งาน บางครั้งนักศึกษาไปนั่งแล้วเก้าอี้เสื่อมสภาพทำให้นักศึกษาได้รับบาดเจ็บจากการใช้งาน.....”

“.....สถานที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยยังมีอยู่น้อย ยังไม่สามารถรองรับนักศึกษาจำนวนมากๆ ในการทำกิจกรรมร่วมกันได้.....”

“....บางจุดในมหาวิทยาลัยไม่มีไฟฟ้า อันตรายในช่วงกลางคืนมาก....”

“.....ไม่สามารถนั่งทำงานกลุ่มหรือทำรายงานได้ตึกคณะได้นานในเวลากลางคืน เพราะมหาวิทยาลัยจะกำหนดช่วงปิดไฟ ซึ่งบางครั้งตามหอพักก็ไม่มีอินเทอร์เน็ต หรือwifi ฟรี ให้ใช้งาน เหมือนในมหาวิทยาลัย ซึ่งบางครั้งก็ต้องสิ้นเปลืองเงินในการซื้อชั่วโมงอินเทอร์เน็ตตามร้านต่างๆ บริเวณหน้ามหาวิทยาลัย.....”

ภาพประกอบ 2 แสดงจุดบริการนั่งพักรอบๆ มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 3 แสดงสถานที่นั่งทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยที่มีสภาพทรุดโทรม

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้ เช่น เครื่องเสียง ไมโครโฟน ส่งผลให้เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ต้องมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนนักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย และไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษามีกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้ระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ผู้สอนบางคนยังคงมีวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเก่าที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระบวนการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความใกล้ชิดกันน้อยลงเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมเคารพอาจารย์และยังมีพฤติกรรมเรียนที่ไม่

เหมาะสม ไม่มีความสนใจในการเรียน อาจารย์ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการเรียนการสอนบางรายวิชาที่ต้องมีกิจกรรมลงพื้นที่ศึกษาชุมชนหรือการศึกษาดูงาน อาจารย์ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะเหล่านั้นให้แก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดประสบการณ์ในการทำกิจกรรมชุมชนหรือประสบการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ อาจารย์บางรายยังขาดทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่คณาจารย์ให้เกิดการเรียนรู้บ่อย

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์บางตอนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

“...แต่ละเทอมจะมีกิจกรรมมากทำให้บางครั้งอาจารย์ต้องเลื่อนคาบสอน ทำให้ไม่สามารถการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนที่วางไว้...”

“.....นักศึกษาและอาจารย์ไม่ค่อยสนิทสนมกันเหมือนเมื่อก่อนเนื่องจากมีนักศึกษามากขึ้น อาจารย์มีภารกิจอื่นเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการสอน ทำให้ศิษย์กับครูห่างเหินกัน เมื่อเด็กมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนก็ไม่กล้าจะปรึกษาเป็นการส่วนตัว...”

“.....เมื่อต้องใช้ห้องเรียนให้นักศึกษานำเสนองาน บางทีเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ใช้ไม่ได้ ไมโครโฟนก็เสีย จนบางที่ต้องเสียเวลาในการเรียน อาจารย์ต้องเปลี่ยนวิธีการสอน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อน....”

“.....มีเวลาเรียนน้อยมากส่งผลให้กระทบถึงปัญหาเรียนไม่ทันเวลา....”

“....เวลาเรียนน้อยวิชาเรียนมากกว่าเวลาเรียนทำให้เรียนไม่ทัน และบางทีมหาวิทยาลัยมีกิจกรรมเสริมแบบด่วนๆ ทำให้ต้องตัดจากเวลาเรียนไปและไม่มีการสอนชดเชย....”

“....นักศึกษายังมีนิสัยแบบเด็กๆ ไม่โตในเรื่องการเรียนทำให้อาจารย์ต้องเหนื่อย สอนแบบควบคุม แต่ไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเหมือนเมื่อก่อน....”

3. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้านกลุ่มเพื่อนนั้น ในห้องเรียนมีลักษณะการแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่ม ไม่มีจุดรวมเดียวกัน ส่วนใหญ่นักศึกษามักจะมีการรวมกลุ่มในการพูดคุยเรื่องราวทั่วไปมากกว่าพูดคุยเรื่องการเรียนรู้ หรือวางแผนในการทบทวนหรือเตรียมตัวเพื่อสอบ ลักษณะสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องหรือลานกิจกรรม ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ทางด้านวิชาการ เช่น กิจกรรมพี่สอนน้อง ถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ ดิวก่อนสอบ นักศึกษาที่มีจิตอาสา ทำงานเพื่อส่วนรวมมีน้อยส่วนใหญ่กิจกรรมนักศึกษาจะเป็นนักศึกษากลุ่มเดิมที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษา ทำให้บางครั้งกิจกรรมนักศึกษาไม่มีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้การทำกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนไม่มีพื้นที่ในการสร้างผลงานทำให้บางครั้งนักศึกษาไม่สามารถออกแบบผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการรวมตัวของนักศึกษาน้อยส่งผลให้นักศึกษาไม่เกิดความรักและหวงแหนสถาบันการศึกษา อีกทั้งการสร้างอุดมการณ์แก่นักศึกษาไม่มีความเป็นเอกภาพ จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เกิดการรวมกลุ่มหรือการรวมตัวอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงพื้นที่ในการทำกิจกรรมในช่วงกลางคืนภายในมหาวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยความสะดวกนักศึกษาส่วนใหญ่จึงรวมตัวกันตามหอพักนักศึกษามากกว่าที่จะเห็นความสำคัญในการใช้พื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์บางตอนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน ดังนี้

“...ส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยจะไม่มีลานกว้างๆให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม จะมีก็แต่ใต้อาคาร 27 ซึ่งนักศึกษาจากส่วนอื่นที่ไม่ใช่นักศึกษาของคณะมนุษย์ก็ไม่กล้ามาใช้จัดกิจกรรม เพราะต้องทำหนังสือแจ้งขอเป็นทางการ....”

“...ตามอาคารเรียนไม่มีจุดพักหรือห้องสำหรับพูดคุยหรือเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนที่นักศึกษาสามารถพูดคุยกันเสียงดังๆ เพื่อเตรียมตัวนำเสนอหรือเตรียมความพร้อมก่อนสอบ ทำให้บางครั้งนักศึกษาไม่ได้ระบายกันเรื่องการเรียน....”

“....กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นแบบเดิมๆ ก็ปีๆ กิจกรรมรับน้องก็เหมือนเดิม พี่ก็ไม่วางแผนสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ....”

“....ส่วนใหญ่จะหากิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเชิงวิชาการน้อยมากในมหาวิทยาลัยของเรา เช่น กิจกรรมพี่สอนน้อง ตีวก่อนสอบสำหรับน้องปีหนึ่ง.....”

“....มหาวิทยาลัยของเราไม่ค่อยจะมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรวมกลุ่มของนักศึกษาทั้งการรวมกลุ่มกันเรียนหนังสือ หรือรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ก็ตาม.....”

“....กลุ่มเพื่อนๆ นักศึกษาที่รวมกันเพื่อนทำกิจกรรมด้านจิตอาสาเล็กน้อย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นเมื่อมีกิจกรรมของสาขาวิชาหรือคณะก็ตามแล้วแต่ผู้นำ การรวมตัวเลยน้อย....”

“....พอนัดทำงานกลุ่มเพื่อนจะมาน้อย ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ บ่นว่าหอยู่ไกล ทำงานค่าๆ ไม่ได้”

“....ในม.จะปิดเปิดไฟเป็นเวลาทำให้ไม่สามารถทำงานในช่วงกลางคืนซึ่งเป็นช่วงที่ทุกคนว่างจากการเรียนแล้ว แต่ม. ก็จะมาปิดไฟบอกว่าหมดเวลาแล้ว...”

ภาพประกอบ 4 แสดงการรวมกลุ่มของนักศึกษาเมื่อมีการนัดหมายทำกิจกรรมกลุ่ม

4. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้านการบริหาร นั้น นโยบายด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยยังไม่มีแรงจูงใจในการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่นักศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้นในการรวมตัวหรือรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือการสร้างสรรค์ผู้เกี่ยวข้องในการสร้างการเรียนรู้แก่นักศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ไม่มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเพื่อให้เกิดการสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ยังไม่มีนโยบายหรือแนวความคิดในการสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ที่นักศึกษาทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง การบริหารยังไม่มีการประชุมสัมพันธพื้นที่ในการใช้งานที่เป็นพื้นที่ส่วนรวมเพื่อให้นักศึกษาเกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การประชุมสัมพันธเกี่ยวกับห้องสมุดประจำคณะ ห้องสมุดอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องมีน้อยทำให้รุ่นพี่รุ่นน้องไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ต่อกัน อาจเป็นเพราะบางสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปีจำนวนมากจึงทำให้รุ่นพี่กับรุ่นน้องไม่มีความสนิทสนมกันมากนักและบางสาขาวิชาในแต่ละชั้นปีไม่มีกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องหรือกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์กลายเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้น จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องมีน้อย

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์บางตอนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร ดังนี้

“...นโยบายในการสร้างบรรยากาศเป็นแบบเดิมๆ ไม่มีแรงจูงใจให้นักศึกษาอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ...”

“.....ผู้บริหารไม่มีการประชุมสัมพันธให้ใช้พื้นที่ในมหาวิทยาลัยอย่างทั่วถึง เช่น ห้องสมุดของคุณะ....”

“....ผู้บริหารไม่มีนโยบายในการสร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ที่เป็นการสร้างสรรค์...”

“.....อาจารย์และเจ้าหน้าที่จะไม่มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา หรือจริงๆ แล้วต้องให้ตัวแทนนักศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย ยิ่งดี เพราะนักศึกษาคือผู้ใช้ผลประโยชน์.....”

“....ไม่มีการประชาสัมพันธ์พื้นที่ใช้งานส่วนรวมสำหรับให้นักศึกษาได้นั่งทำรายงานกลุ่มหรือกิจกรรมของสาขาวิชา.....”

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ พบว่า

1.1 เนื่องด้วยปัจจุบัน อาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมมีไม่เพียงพอ อีกทั้งยังอยู่ในจุดที่ไม่ปลอดภัย ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรมีการจัดอาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมที่มีลักษณะเปิดโล่ง มีความปลอดภัย อยู่ในพื้นที่ที่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถตรวจตราความปลอดภัย อีกทั้งควรมีลานกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ หรือของคณะต่างๆ ที่นักศึกษาทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเป็นสถานที่ที่สามารถป้องกันพายุลมฝนได้

1.2 เนื่องจากในช่วงเวลากลางคืนมีการเปิดปิดไฟฟ้าภายในมหาวิทยาลัยเป็นเวลาทำให้นักศึกษาไม่สามารถนั่งทำงานได้ในช่วงเวลากลางคืน อีกทั้งเส้นทางบางเส้นทางในมหาวิทยาลัยไม่มีไฟฟ้าทำให้การจราจรในช่วงเวลากลางคืนค่อนข้างลำบากเมื่อนักศึกษามีการทำกิจกรรมในช่วงกลางคืน จึงควรมีการวางแผนเรื่องระบบไฟฟ้าตามเส้นทางต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อความปลอดภัยของนักศึกษา อีกทั้งควรมีการเปิดบริการตามตึกหรืออาคารต่างๆ ในช่วงเวลากลางคืนตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ต และสามารถทำกิจกรรมได้

1.3 อาคารเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นอาคารเรียนที่มีอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ไมโครโฟน โปรเจคเตอร์ กระดานดำ เป็นต้น จึงควรมีการปรับปรุงอาคารเรียนให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สามารถปรับเปิดปิด ม่านบังแสงได้เน้นการใช้แสงธรรมชาติกรณีที่มีการทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและผ่อนคลายของนักศึกษา

ควรมีการจัดห้องเรียนให้มีความมิดชิดเพื่อให้นักศึกษาและผู้สอนในแต่ละห้องเรียนสามารถทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมไม่รบกวนผู้อื่น รวมไปถึงการดูแลความสะอาดของเจ้าหน้าที่อย่างเข้มแข็งและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง โดยฝ่ายบริหารควรมีการตรวจสอบการทำงานและมีการประเมินความดีความชอบอย่างยุติธรรม ควรมีการจัดคณะกรรมการประเมินประจำอาคารโดยให้อาจารย์ผู้สอนอาคารนั้นๆ ประเมินตามความเป็นจริง

2. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า

2.1 เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้ เช่น เครื่องเสียง ไมโครโฟน ส่งผลให้เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ต้องมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนนักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายและไม่มีแรงจูงใจในการเรียน มหาวิทยาลัยจึงควรมีการการจัดอบรมทักษะหรือเทคนิคต่างๆ ในการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

2.2 เนื่องด้วยระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษามีกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้ระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ดังนั้นการจัดช่วงเวลาการสอนชัดเจน ควรมีการตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและช่วงเวลาที่มีการสอนชัดเจน และควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างเป็นขั้นตอน

2.3 ผู้สอนบางรายยังคงมีวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเก่าที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระบวนการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน จึงควรมีการส่งเสริมกิจกรรมระหว่างผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์สอน ประสบการณ์การทำงานทางวิชาการ หรือพื้นที่ในการให้บริการของมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความใกล้ชิดกันน้อยลงเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมเคารพอาจารย์และยังมีพฤติกรรมเรียนที่ไม่เหมาะสม ไม่มีความสนใจในการเรียน อาจารย์ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการเรียนการสอนบางรายวิชาที่ต้องมีกิจกรรมลงพื้นที่ศึกษาชุมชนหรือการศึกษาดูงานอาจารย์ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะเหล่านั้นให้แก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดประสบการณ์ในการทำกิจกรรมชุมชนหรือ

ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ จึงควรมีการส่งเสริมกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น ส่งเสริมกิจกรรมอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความเข้มข้นในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้สอนควรมีการนำเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การยกตัวอย่างกรณีศึกษา การฉายวิดีโอต่างๆ การศึกษาดูงาน เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และการสอนที่สอดคล้องต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

3. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า

3.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมเพื่อการเรียน ไม่มีห้องหรือลานกิจกรรม ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ทางด้านวิชาการ เช่น กิจกรรมพี่สอนน้อง ถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ ตีวงก่อนสอบ ส่งผลให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้อุมหาวิทยาลัยจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดกลุ่มพูดคุยหรือกิจกรรมเชิงวิชาการ กิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจต่อการเรียนและเกิดการรวมตัวหรือรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ที่สร้างชื่อเสียงแก่มหาวิทยาลัย

3.2 นักศึกษาที่มีจิตอาสา ทำงานเพื่อส่วนรวมมีน้อยส่วนใหญ่กิจกรรมนักศึกษาจะเป็นนักศึกษากลุ่มเดิมที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษา ทำให้บางครั้งกิจกรรมนักศึกษาไม่มีความคิดสร้างสรรค์ จึงควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษารวมกลุ่มเพื่อให้เกิดการสร้างทีมงานของคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นเรื่อยๆ มีกิจกรรมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้กลุ่มนักศึกษาเกิดความรักสถาบันการศึกษาของตนเองมีจุดร่วมเดียวกันทุกคณะ มีอุดมการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชร่วมกัน

3.3 สภาพแวดล้อมด้านพื้นที่ในการทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่รวมตัวกันตามหอพักมากกว่าที่จะเห็นความสำคัญในการใช้พื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนพื้นที่ต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการให้บริการ

4. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร พบว่า

4.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นพื้นที่ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องสมุดอาเซียน อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ไม่ได้มีการสอบถามความต้องการของนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้บริการ ดังนั้น ก่อนที่มหาวิทยาลัยจะมีการจัดพื้นที่ต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา จึงควรมีการสอบถามความต้องการและความพึงพอใจต่อการ

ใช้บริการของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยได้จัดบริการสามารถทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้
มากขึ้นเพียงใด

4.2 ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์พื้นที่ในการใช้งานที่เป็นพื้นที่ส่วนรวมเพื่อให้นักศึกษาเกิด
การใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับห้องสมุดประจำคณะ ห้องสมุดอาเซียน
ห้องวิทยาศาสตร์ ศูนย์วัฒนธรรม เป็นต้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงต่อทรัพยากรภายใน
มหาวิทยาลัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ได้
อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

4.3 การบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง
ฝ่ายบริหารควรมีการส่งเสริมให้มีพื้นที่กลางในการรວມนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดความเป็น
เอกภาพส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรักและหวงแหนสถาบัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญในครั้งนี สรุปอภิปรายผล ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไปรายละเอียดโดยมีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมา เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.8 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมา มีอายุระหว่าง 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.4 และ อายุระหว่าง 24-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.2 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือ คณะครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 22.6 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 20.5 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.9 และคณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 10.6 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 25.2 ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 23.1 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 15.6

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$) พิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3. ห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง ควั่น ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 4. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{X}=3.77$) ข้อที่ 5. โรงอาหารมีความสะอาด และถูกสุขลักษณะ ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 6. ห้องน้ำ ห้องส้วม ได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.60$) ข้อที่ 7. บริเวณสนาม แปลงไม้ดอกไม้ประดับมีการดูแลรักษาให้สวยงามอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.63$) ข้อที่ 10. การจัดห้องเรียนหรือสถานที่ด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ห้องดนตรี ห้องเรียนนาฏศิลป์ หอศิลป์ ภายในมหาวิทยาลัย มีความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.66$) ข้อที่ 11. การจัดห้องเรียนทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.69$) ข้อที่ 12. การจัดห้องเรียนทางด้านภาษาต่างประเทศและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน ความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.71$) ข้อที่ 13. การจัดห้องเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ ความสะอาด และเป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.82$) ข้อที่ 14. การจัดสถานที่ออกกำลังกาย การเล่นกีฬา มีความเหมาะสมและหลากหลาย ($\bar{X}=3.89$) ข้อที่ 15. มีการจัดสถานที่ให้คณาจารย์ทำงานทางวิชาการนอกเวลาเรียน ($\bar{X}=3.73$) ข้อที่ 16. มีการกำหนดเวลาและการให้บริการของแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($\bar{X}=3.82$) ข้อที่ 17. มีพื้นที่ในการติดป้ายประกาศข้อมูลต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ ($\bar{X}=3.65$) ข้อที่ 18. มีห้องศึกษาด้วยตนเองบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.73$) ข้อที่ 19. ภายในมหาวิทยาลัยมีสถานที่ให้พักผ่อนหย่อนใจ ปลอดภัย แสงสว่างเพียงพอ ไม่มีสัตว์ร้ายชุกชุม ($\bar{X}=3.68$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1. ห้องเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยบรรยากาศน่าเรียน ($\bar{X}=3.42$) ข้อที่ 2. ห้องเรียนโดยภาพรวมไม่ร้อนอบอ้าวอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 8. จุดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดในมหาวิทยาลัยมีอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.32$) ข้อที่ 9. การจัดให้มีสถานที่แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ สวนเกษตร ($\bar{X}=3.39$)

ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1. ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจเป็น ($\bar{X}=3.81$) ข้อที่ 2. ผู้สอนจัดการเรียนรู้

ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.67$) ข้อที่ 3. ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถาบัน ($\bar{X}=3.58$) ข้อที่ 5. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.68$) ข้อที่ 7. ผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความถนัดหรือความสนใจ ($\bar{X}=3.64$) ข้อที่ 8. ผู้สอนมีความยุติธรรม และคุณธรรมในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ($\bar{X}=3.55$) ข้อที่ 9. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษามีการอภิปราย ค้นคว้า ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ($\bar{X}=3.57$) ข้อที่ 10. มีการจัดการเรียนรู้โดยการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X}=3.54$) ข้อที่ 11. การสอนของผู้สอนมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่ 12. ผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.64$) ข้อที่ 14. มีการจัดบริการเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ข่าววิชาการภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.59$) ข้อที่ 15. มีระบบอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.62$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 4. การจัดการเรียนรู้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ($\bar{X}=3.35$) ข้อที่ 6. ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงออกอย่างเหมาะสมในทุกวิชา ($\bar{X}=3.39$) ข้อที่ 13. มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอในรายวิชา เช่น การศึกษาดูงาน การเรียนนอกสถานที่ ($\bar{X}=3.41$)

ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3. นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ($\bar{X}=3.25$) ข้อที่ 4. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่รุ่นน้อง ($\bar{X}=3.29$) ข้อที่ 6. การร่วมกันทำกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 8. ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ($\bar{X}=3.27$) ข้อที่ 9. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อน เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ($\bar{X}=3.32$) ข้อที่ 10. มีการส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมรับน้อง

มหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.39$) ข้อที่ 11. ความร่วมมือร่วมใจของนักศึกษาในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.35$) ข้อที่ 12. มีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกถึงความรักและเคารพครูอาจารย์ ($\bar{X}=3.29$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ($\bar{X}=3.61$) ข้อที่ 2. การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของนักศึกษา ($\bar{X}=3.56$) ข้อที่ 5. มีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างกลุ่มเพื่อน ($\bar{X}=3.55$) ข้อที่ 7. การให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่เพื่อนที่มีปัญหาด้านการเรียน เรื่องส่วนตัว ($\bar{X}=3.59$)

ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1. มหาวิทยาลัยมีแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=3.34$) ข้อที่ 2. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.17$) ข้อที่ 3. ผู้สอนจัดให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.12$) ข้อที่ 4. ผู้สอนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.18$) ข้อที่ 5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคี และความผูกพันต่อสถาบัน ($\bar{X}=3.15$) ข้อที่ 6. การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่นด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.20$) ข้อที่ 7. การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.15$) ข้อที่ 9. การจัดระเบียบกฎเกณฑ์ ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.21$) ข้อที่ 10. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.22$) ข้อที่ 11. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.35$) รองลงมาอยู่ในระดับมากคือ ข้อที่ 8. การจัดให้มีสวัสดิการต่างๆ เช่น ทุนการศึกษา ธนาคารออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ($\bar{X}=3.65$)

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ด้านอาคารสถานที่ยังไม่สามารถรองรับนักศึกษาที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในแต่ละห้องเรียน สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น กระดานดำ ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ขนาดห้องคับแคบ ลักษณะห้องเรียนไม่มีความมิดชิด นักศึกษายังไม่เกิดความรู้ความเข้าใจระบบและกลไกการใช้งานของอาคารสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เช่น สถานที่ด้านศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ภาษาต่างประเทศ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ลานกิจกรรมนักศึกษาเป็นอาคารเปิดโล่ง ไม่มีความปลอดภัย มิดชิด สะอาด อาคารสถานที่บางส่วนภายในมหาวิทยาลัยไม่มีการติดตั้งไฟฟ้า จุดที่นั่งพักผ่อนหรือโต๊ะ ชุมนั่งตามจุดต่างๆ มีสภาพเก่าไม่สวยงาม ช่วงฤดูฝนจะไม่มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมด้านการเรียนรู้นอกสถานที่ในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถทำกิจกรรมที่สามารถรองรับนักศึกษาจำนวนมากได้ อีกทั้งกรณีที่มีฝนตกต่อเนื่องภายในมหาวิทยาลัยก็จะเกิดน้ำขังส่งผลการสัญจรของประชาคมในมหาวิทยาลัย 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนบางคนยังคงมีวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเก่าที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระบวนการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้ เช่น เครื่องเสียง ไมโครโฟน ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษามีกิจกรรมต่างๆ ทำให้ระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความใกล้ชิดกันน้อยลง นักศึกษาขาดประสบการณ์ในการทำกิจกรรมชุมชนหรือประสบการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนบางรายยังขาดทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้สอนให้เกิดการเรียนรู้น้อย 3) ด้านกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนในห้องเรียนมีลักษณะการแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่ม ไม่มีจุดร่วมเดียวกัน พูดคุยเรื่องทั่วไปมากกว่าเรื่องการเรียนรู้ ลักษณะสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องหรือลานกิจกรรม ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ทางด้านวิชาการ เช่น กิจกรรมพี่สอนน้อง ถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ ดิวก่อนสอบ นักศึกษาที่มีจิตอาสา ทำงานเพื่อส่วนรวมมีน้อย มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการรวมตัวของนักศึกษาน้อย ส่งผลให้นักศึกษาไม่เกิดความรักและหวงแหนสถาบันการศึกษา 4) ด้านการบริหาร นโยบายด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยยังไม่มีแรงจูงใจในการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่นักศึกษา ไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้นในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้เกี่ยวข้องในการสร้างการเรียนรู้แก่นักศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ไม่มีส่วนร่วมในการประชุม

วางแผนเพื่อให้เกิดการสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ยังไม่มีนโยบายหรือแนวความคิดในการสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ที่นักศึกษาทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง การบริหารยังไม่มี การประชาสัมพันธ์พื้นที่ในการใช้งานที่เป็นพื้นที่ส่วนรวมเพื่อให้นักศึกษาเกิดการใช้ประโยชน์ ได้อย่างเหมาะสม เช่น การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับห้องสมุดประจำคณะ ห้องสมุดอาเซียน เป็นต้น

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการจัดอาคารสถานที่ ในการทำกิจกรรมที่มีลักษณะเปิดโล่ง มีความปลอดภัย อยู่ในพื้นที่ที่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สามารถตรวจตราความปลอดภัย อีกทั้งควรมีลานกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ หรือของคณะต่างๆ ที่นักศึกษาทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเป็นสถานที่ที่สามารถป้องกันพายุลมฝนได้ ควรมีการ วางแผนเรื่องระบบไฟฟ้าตามเส้นทางต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อความปลอดภัยของนักศึกษา อีกทั้งควรมีการเปิดบริการตามตึกหรืออาคารต่างๆ ในช่วงเวลากลางคืนตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษา ได้ใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ต และสามารถทำกิจกรรมได้ ควรมีการปรับปรุงอาคารเรียนให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สามารถปรับเปิดปิด ม่านบังแสงได้เน้น การใช้แสงธรรมชาติกรณีที่มีการทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและผ่อนคลาย ของนักศึกษา ควรมีการจัดห้องเรียนให้มีความมิดชิดเพื่อให้นักศึกษาและผู้สอนในแต่ละห้องเรียนสามารถ ทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมไม่รบกวนผู้อื่น รวมไปถึงการดูแลความสะอาดของเจ้าหน้าที่อย่างเข้มแข็ง และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง โดยฝ่ายบริหารควรมีการตรวจสอบการทำงานและมีการประเมิน ความดีความชอบอย่างยุติธรรม ควรมีการจัดคณะกรรมการประเมินประจำอาคารโดยให้อาจารย์ผู้สอน อาคารนั้นๆ ประเมินตามความเป็นจริง 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการการจัดอบรมทักษะ หรือเทคนิคต่างๆ ในการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการประยุกต์ใช้การเรียน การสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ควรมีการตรวจสอบการจัดการเรียนการสอน ของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและช่วงเวลาที่มีการสอนชัดเจน และควรมีการติดตามผล การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างเป็นขั้นตอนควรมีการส่งเสริมกิจกรรมระหว่างผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์สอน ประสบการณ์การทำผลงานทางวิชาการ หรือพื้นที่ในการ ให้บริการของมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น ส่งเสริมกิจกรรมอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความเข้มข้นในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้สอนควรมีการนำเทคนิคและ วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การยกตัวอย่างกรณีศึกษา การฉายวิดีโอต่างๆ การศึกษาดูงาน เป็นต้น

เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และการสอนที่สอดคล้องต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) ด้านกลุ่มเพื่อน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดกลุ่มพูดคุยหรือกิจกรรมเชิงวิชาการ กิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจต่อการเรียนและเกิดการรวมตัวหรือรวมกลุ่มเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ที่สร้างชื่อเสียงแก่มหาวิทยาลัย ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษารวมกลุ่ม เพื่อให้เกิดการสร้างทีมงานของคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นเรื่อยๆ มีกิจกรรมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้กลุ่มนักศึกษาเกิดความรักสถาบันการศึกษาของตนเองมีจุดร่วมเดียวกันทุกคณะ มีอุดมการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชร่วมกัน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนพื้นที่ต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการให้บริการ 4) ด้านการบริหาร ควรมีการสอบถามความต้องการและความพึงพอใจต่อการใช้บริการของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมที่มหาวิทยาลัย ได้จัดบริการสามารถทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้มากขึ้นน้อยเพียงใด ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงต่อทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ควรมีการส่งเสริมให้มีพื้นที่กลางในการรวมนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรักและหวงแหนสถาบัน

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.68$) ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.58$) ด้านกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) และด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริบุณ จงวุฒิเวศย์ และคณะ(2547) ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสุมิตรา ชิตามร (2546:70) ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการนิสิต และด้านกิจกรรมนิสิต ผลการวิจัย

พบว่า ทักษะของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีกลุ่มนิสิตที่ศึกษาต่างคณะกันมีทักษะคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลกาทิพย์ เกษรากุล (2524) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทักษะของนิสิตปรากฏผลว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมด้านห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก และมานพ งามสุวรรณ (2542) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกแต่ละด้านและรวม จำแนกตามเพศของนักเรียนและสถานที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับคือ ด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน ด้านการบริหารด้านบริเวณอาคารสถานที่และด้านกลุ่มเพื่อน

2.2 ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องคับแคบ อุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ลานกิจกรรมมีไม่เพียงพอและไม่ปลอดภัย จุดนั่งพักระหว่างเรียนมีสภาพทรุดโทรม เป็นต้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนยังขาดความเข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้มีน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนผู้สอนน้อย ด้านกลุ่มเพื่อน การส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์และอัตลักษณ์นักศึกษา มีความจำใจไม่ทันสมัย มีการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ทางด้านวิชาการเป็นส่วนน้อย ด้านการบริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนหรือนโยบายในการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และยังขาดการประชาสัมพันธ์สถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จันทรอินทร์(บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวม ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อได้พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือปัญหาการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านบริเวณบริการและสนับสนุนการเรียน รองลงมาคือปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพด้านบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านห้องพัก และมีปัญหาใน ระดับน้อย 1 ด้านคือ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านจิตภาพและด้านสังคม ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริบุณ จงวุฒิเวช และคณะ (2547) ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อม

ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณาจารย์ต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า อาคารเรียนค่อนข้างเก่า และทรุดโทรมขาดการปรับปรุง ไม่มีการจัดสรรพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษา การจัดห้องเรียนควรให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้เพื่อให้เหมาะกับการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมคือ ควรมีเว็บไซต์ของคณะ ปรับปรุงระบบเสียงตามสาย จัดเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการใช้งาน ให้มีมุมอ่านหนังสือ และให้มีแผนรวมการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยของคณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาริสา ธรรมมะ (2545) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว ในทัศนคติ พบว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ห้องเรียนไม่สะอาด แออัดมีการใช้ประโยชน์ห้องเรียนในการเรียนปานกลาง แต่ที่นั่งพักผ่อน สถานที่เล่นกีฬาและอุปกรณ์มีน้อย โรงอาหารและสถานที่รับประทานอาหารยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตการให้บริการของห้องสมุด อยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรม และการพบปะสังสรรค์ ระหว่างนิสิตต่างคณะและชั้นปีมีน้อย นิสิตสนใจเข้าร่วมในองค์การ หรือสโมสรนิสิต ในระดับปานกลางและพบว่า มีความอบอุ่นในกลุ่มเพื่อนมาก รวมทั้งงานวิจัยของประภาศรี สุฉันทบุตร (2522) ศึกษาถึงสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในทัศนะของนักศึกษา โดยศึกษาต่อทัศนะของสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่พบว่า ห้องเรียนร้อนอบอ้าวและแออัดมากมีเสียงรบกวนจากข้างนอกเข้ามาในห้องเรียนเสมอ จำนวนนักศึกษาที่มีมากเกินพอดี ทำให้การเรียนการสอนของนักศึกษาไม่บรรลุตามที่ต้องการ สำหรับบริการของห้องสมุด จัดได้ดีและใช้ได้สะดวกและมีหนังสือพอเพียงที่ต้องการศึกษาค้นคว้า

2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ควรมีระบบรักษาความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์พื้นที่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อให้นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างพื้นที่สาธารณะที่ให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมทางวิชาการ ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและบุคลากรเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงส่งเสริมให้มีพื้นที่กลางในการรวมนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เกิดความรักและหวงแหนสถาบันร่วมกัน สอดคล้องกับเพ็ญศรี จันทรอินทร์(บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แนวทางการ พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ควรมีการปรับปรุงในหลายด้าน ได้แก่ การสำรวจและเพิ่มจุดติดตั้ง

Access point สำหรับอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย เพื่อเพิ่มความเร็วของอินเทอร์เน็ต ควรมีห้องอินเทอร์เน็ตสำหรับนักศึกษาในหอพัก จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้ง โต๊ะประจำหอพัก ควรมีระบบเสียงตามสายโดยติดตั้งลำโพงกระจายเสียงไว้สำหรับทุกหอพัก ควรจัดสถานที่ออกกำลังกายให้เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา บุพรรณ (2537) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยศึกษาระดับมัธยมศึกษาในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่าควรมีการจัดกิจกรรมในการร่วมมือร่วมใจกันทำงานในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคี นักศึกษารุ่นน้องต้องการให้นักศึกษารุ่นพี่ให้คำปรึกษาแนะนำในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่า วิทยาลัยควรมีโครงการเสริมสร้างความรักความผูกพันภายในมหาวิทยาลัยเพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่หอพักในปีแรกๆ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาที่ได้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ดังต่อไปนี้

3.1.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นพื้นที่ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องสมุดอาเซียน อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ไม่ได้มีการสอบถามความต้องการของนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้บริการ ดังนั้น ก่อนที่มหาวิทยาลัยจะมีการจัดพื้นที่ต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา จึงควรมีการสอบถามความต้องการและความพึงพอใจต่อการใช้บริการของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยได้จัดบริการสามารถทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้น้อยเพียงใด

3.1.2 เมื่อมีการสร้างหรือพัฒนาอาคารสถานที่ต่างๆ เกี่ยวกับเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่มีการประชาสัมพันธ์พื้นที่ในการใช้งานที่เป็นพื้นที่ส่วนรวมเพื่อให้นักศึกษาเกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับห้องสมุดประจำคณะ ห้องสมุดอาเซียน ห้องวิทยาศาสตร์ ศูนย์วัฒนธรรม เป็นต้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงต่อทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

3.1.3 การบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ฝ่ายบริหารควรมีการส่งเสริมให้มีพื้นที่กลางในการรວມนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรักและห่วงแหนสถาบัน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาความต้องการและความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

3.2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและบุคลากรต่อการดำเนินงานเพื่อจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมภายในมหาวิทยาลัย

3.2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมต่อการสร้างการเรียนรู้ของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมสามัญศึกษา.2542.การประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.กรุงเทพฯ:กรมสามัญศึกษา.(สำเนา).

กองประชาสัมพันธ์และกิจกรรมต่างประเทศ งานพัฒนาเว็บไซต์และอีเสทีร์น .ม.ป.ป.คลังความรู้.[Online]. Available: <https://prf.msu.ac.th/th/index.php/2015-06-05-10-36-22> [2558, ตุลาคม 13]

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และคณะ. 2547. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉันทนา บุพพรณ. 2537. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยก่อการุณย์ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เฉลิม พรหมคุณากรณ์. 2539. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเขตการศึกษาที่ 12 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2547. ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : แชนโพร่ พรินต์ติ้ง.

ทิตนา แคมมณี. 2545. รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.

เทศ แก้วกสิกรรม.2544. หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธงชัย สันติวงษ์. 2538.กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ : การศึกษานโยบายและกลยุทธ์การบริหารขององค์กร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- นพมาศ พัวพิสิฐ. 2529. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักเรียนและครูสมรรถภาพทางการสอน.
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- นารี มิตรสัมพันธ์ดี. 2523. การสำรวจสภาพแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐญาพร ดุขดี. 2545. การศึกษาสภาพแวดล้อมการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว: วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว. 2535.การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือมาตราส่วนประมาณ
ค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. การวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ฉบับที่ 3 ปีที่ 1 : 22-
25.
- ประพัฒน์ จำปาไทย. 2524. ความพึงพอใจของนิสิตในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สุฉันทบุตร.2522. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในทัศนะของนักศึกษา.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประยูรค์ ไทยธานี.2550.แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาตามทฤษฎี
สมองซีกซ้ายและซีกขวา.นครราชสีมา:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ผกาทิพย์ เกษรากล.2542. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน
ทัศนะของนิสิต.. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2533. บรรยากาศการเรียนการสอน: ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน.
วารสารมิตรครู.
- พิทยา บวรวัฒนา. 2544. ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี พลาวงค์. 2536. การเรียนด้วยตนเอง. วารสารรามคำแหง, 54 (กุมภาพันธ์) : 83.
- เพ็ญศรี จันทร์อินทร์.2552.แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.กำแพงเพชร.(บทคัดย่อ)

- ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. 2554. สภาพแวดล้อม. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2555. จาก <http://srithai.hypermart.net/environment.html>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 2556. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปี พ.ศ. 2553. นครศรีธรรมราช.
- มารีสา ธรรมะ .2545. ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ. สระแก้ว : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานพ งามสุวรรณ. 2542. ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มารีสา ธรรมะ (2545). ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว. : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตร วรุตบางกูร. 2524. การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. สมุทรปราการ : ชนิษฐการพิมพ์.
- วินัยพร ทองสุข. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- วิภาดา วัฒนนามกุล .2551. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning).[Online]. Available: <http://secondary.kku.ac.th/sec4/sdl.htm> [2559, มีนาคม 20]
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2535. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ เรืองชัยและคณะ .2549. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของ คณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์, ฉบับที่ 2 ปีที่ 17 : 105-117.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2533. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง .2543. การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน.เชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะ
ธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระยา.ม.ป.ป. คลังความรู้:สภาพแวดล้อมการเรียนรู้.
[Online]http://www.somdet.go.th/KM/km.php.[2558,ตุลาคม 13
- สาคร สุขศรีวงศ์. 2550. การจัดการจากมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ : จี พี ไฮเบอร์พริ้นท์.
- สิรินดา วรรณะวิภาค. 2541.ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
ศรีปทุม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทรา ปิณฑะแพทย์.2534. จิตวิทยาทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. กรุงเทพฯ : อรุณการ
พิมพ์.
- สุมิตรา ชิตามร.2546.ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วิทยานิพนธ์การอุดมศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.(สำเนา).
- สุรพล นุชงอน.2541.การบริหารงานและปัญหาในการบริหารงาน อาคารสถานที่ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.(บทคัดย่อ).
- สุวพร ตั้งสมพงษ์.2542.การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์ อุดมศึกษาสัมพันธ์ เรื่อง อุดมศึกษาใน
ทศวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ:พริ้นต์โพร.
- สมหมาย ดอกไม้. 2535. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยกรุงเทพในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ
นักศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสนาะ ดิยาวัว.2539.บริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2527). หลักการกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ: กองกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรุณ รักรธรรม. 2536. “ทฤษฎีองค์การ” ประมวลชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร
การศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์.2533). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

อนันต์ เลาทวิภูกุล. 2544. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ระยองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรุณี โคตรสมบัติ. 2542.การศึกษาทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ .2533. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

อุดมศักดิ์ มุณีกานนท์. 2540. รายงานผลการประเมินโครงการเรื่อง การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

อุทัย เลาทวิเชียร. 2543.รัฐประศาสนศาสตร์ ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ . กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

อรรณพ คุณพันธ์. 2521. การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Akinsanmi B. (2011). The optimal learning environment: learning theories. Retrieved October2,2011, from <http://designshare.com/index.php/articles/the-optimaal-learning-environment-learningtheories/>

Astin, A. พ. (1968). The college environment. Washington, DC: The American Council on Education. .จาก www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3728.

Best, J.W. (1970). Research in Education. New Jersey: Prentice Hall Inc.

- Bloom, B.S. 1976. Human Characteristic and School Learning. New York : McGraw Hill.
- Greenberg, J. & Baron, R.A. (1997). Behavior in organizations. (6thed.). Upper Saddle River, NJ :Prentice Hall.
- Likert, J.v.1967.Research in education.Boston: Allyn and Bacon.
- Hannafin, M.J., Land, S., & Oliver, K. (1999). Open learning environments: Foundations and models. In C. Reigeluth (Ed.), Instructional design theories and models: A new paradigm of instructional theory (pp. 115–140). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Yamane, T. (1973) Statistics: An Introductory Analysis. New York: Haper and Row Publishers.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช”

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวศรีสุดา ไชยวิจารณ์และคณะ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงของท่าน

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย
- ( ) 2. หญิง

2. อายุ

- ( ) 1. อายุระหว่าง 18-20 ปี
- ( ) 2. อายุระหว่าง 21-23 ปี
- ( ) 3. อายุระหว่าง 24-26 ปี

3. สังกัดคณะ

- ( ) 1. คณะครุศาสตร์
- ( ) 2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- ( ) 3. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ( ) 4. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- ( ) 5. คณะวิทยาการจัดการ

4. ชั้นปี

- ( ) 1. ชั้นปีที่ 1
- ( ) 2. ชั้นปีที่ 2
- ( ) 3. ชั้นปีที่ 3
- ( ) 4. ชั้นปีที่ 4

5. สาขาวิชาที่ศึกษา.....

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับความเหมาะสมใดแล้ว
เติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

ข้อที่	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	1. ด้านอาคารสถานที่					
1.	ห้องเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยบรรยากาศน่าเรียน					
2.	ห้องเรียนโดยภาพรวมไม่ร้อนอบอ้าวอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ					
3.	ห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง ควั่น					
4.	ขนาดของห้องเรียนความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา					
5.	โรงอาหารมีความสะอาด และถูกสุขลักษณะ					
6.	ห้องน้ำ ห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ					
7.	บริเวณสนาม แพลงได้ดอกไม้ประดับมีการดูแลรักษาให้สวยงามอยู่เสมอ					
8.	จุดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดในมหาวิทยาลัยมีอย่างเพียงพอ					
9.	การจัดให้มีสถานที่แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ สวนเกษตร					
10.	การจัดห้องเรียนหรือสถานที่ด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ห้องดนตรี ห้องเรียนนาฏศิลป์ หอศิลป์ ภายในมหาวิทยาลัย มีความสะอาดและเป็นระเบียบ					
11.	การจัดห้องเรียนทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสะอาดและเป็นระเบียบ					
12.	การจัดห้องเรียนทางด้านภาษาต่างประเทศและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน ความสะอาดและเป็นระเบียบ					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
13.	การจัดห้องเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ ความสะอาดและเป็นระเบียบ					
14.	การจัดจัดสถานที่ออกกำลังกาย การเล่นกีฬาที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย					
15.	มีการจัดสถานที่ให้คณาจารย์ทำงานทางวิชาการนอกเวลาเรียน					
16.	มีการกำหนดเวลาและการให้บริการของแหล่งคณาจารย์ทางวิชาการ					
17.	มีพื้นที่ในการติดป้ายประกาศข้อมูลต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้					
18.	มีห้องศึกษาด้วยตนเองบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย					
19.	ภายในมหาวิทยาลัยมีสถานที่ให้พักผ่อนหย่อนใจ ปลอดภัย แสงสว่างเพียงพอ ไม่มีสัตว์ร้ายชุกชุม					
	2. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1.	ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจเป็น					
2.	ผู้สอนจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย					
3.	ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถาบัน					
4.	การจัดการเรียนรู้โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา					
5.	ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6.	ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงออกอย่างเหมาะสมในทุกวิชา					
7.	ผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมตามความถนัดหรือความสนใจ					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
8.	ผู้สอนมีความยุติธรรม และคุณธรรมในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา					
9.	ผู้สอนสนับสนุนให้นักศึกษามีการอภิปราย ค้นคว้า ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
10.	มีการจัดการเรียนรู้โดยการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม					
11.	การสอนของผู้สอนมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย					
12.	ผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียน					
13.	มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอในรายวิชา เช่น การศึกษาดูงาน การเรียนนอกสถานที่					
14.	มีการจัดบริการเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ข่าววิชาการภายในมหาวิทยาลัย					
15.	มีระบบอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และบริเวณอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัย					
	3. ด้านกลุ่มเพื่อน					
1.	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง					
2.	การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของนักศึกษา					
3.	นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง					
4.	นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่รุ่นน้อง					
5.	มีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างกลุ่มเพื่อน					
6.	การร่วมกันทำกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย					
7.	การให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก่เพื่อนที่มีปัญหาด้านการเรียนเรื่องส่วนตัว					
8.	ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อน เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ					
10.	มีการส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมรับน้องมหาวิทยาลัย					
11.	ความร่วมมือร่วมใจของนักศึกษาในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย					
12.	มีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกถึงความรักและเคารพครูอาจารย์					
4. ด้านการบริหาร						
1.	มหาวิทยาลัยมีแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม					
2.	ผู้สอนมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.	ผู้สอนจัดให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
4.	ผู้สอนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ					
5.	มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคี และความผูกพันต่อสถาบัน					
6.	การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม					
7.	การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
8.	การจัดให้มีสวัสดิการต่างๆ เช่น ทุนการศึกษา ธนาคารออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์					
9.	การจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตย					
10.	ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย					
11.	ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

-ขอขอบคุณในความร่วมมือ-

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

“การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช”
คำชี้แจง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ .....ปี

3. สังกัดคณะ/หน่วยงาน.....

4. ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2.1 ท่านคิดว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไรในแต่ละด้านต่อไปนี้

2.1.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.2 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.3 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.3 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

2.2 ท่านคิดว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชด้านใดที่มีสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไขมากที่สุด เพราะเหตุใด (ด้านอาคารสถานที่,ด้านการเรียนการสอน,ด้านกลุ่มเพื่อน,ด้านการบริหาร)

.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3.1 ท่านมีแนวทางในการจัดสภาพสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชในแต่ละด้านอย่างไร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีต่อไป

3.1.1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอาคารสถานที่

.....
.....
.....
.....
.....

3.1.2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเรียนการสอน

3.1.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านกลุ่มเพื่อน

.....
.....
.....
.....
.....

3.1.4 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการบริหาร

.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอเพิ่มเติม

4.1 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

.....
.....
.....

-ขอขอบคุณในความร่วมมื่อ-

ประวัติผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวศรีสุดา ไชยวิจารณ์

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Srisuda Chaivijarn

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

หน่วยงานที่ติดต่อดี สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
80280 โทรศัพท์ 080-8704689

E-mail: ssd_453@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน

ประวัติการทำวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สนับสนุนทุน โดย โครงการเบญจวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช (2558)

นักวิจัยร่วม โครงการวิจัยเรื่อง หนึ่งทะเลลูกกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
ชุมชนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนทุนโดย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2556)

นักวิจัยร่วม โครงการวิจัยเรื่อง การรับรู้และการปรับตัวของนักศึกษาของนักศึกษา
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สนับสนุนทุน โดย โครงการ
เบญจวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2556)

นักวิจัยร่วมโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารวบรวมองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในการจับสัตว์ป่า กรณีศึกษา ภูมิปัญญาการใช้เครื่องมือจับสัตว์ในพื้นที่ป่า อำเภอรามบุรี จังหวัด
นครศรีธรรมราช ทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2558)

นักวิจัยร่วมโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพด้านความมั่นคงทางอาหารของพื้นที่ที่มีความหลากหลายภายใต้บริบทเขา ป่า นา เล กรณีศึกษา พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนทุน โดย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (2557)

2. ผู้ช่วยนักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายเชษฐา มุหะหมัด

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Chettha Muhamad

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
หน่วยงานที่ติดต่อได้ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
80280 โทรศัพท์ 091-461-8515

E-mail: -

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติการทำงาน

หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การรับรู้และการปรับตัวของนักศึกษาของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สนับสนุนทุน โดย โครงการเบญจวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2556)

หนังสือเรียนรู้แล้วลงมือสร้างสุข ตีพิมพ์ในโครงการพัฒนาชุมชนเป็นสุขที่ภาคใต้ ตำบลบ้านดัมเมืองเรียนรู้อยู่ที่ปากใต้ ธันวาคม 2549

การปรับบุคลิกในการดำรงชีพของชาวประมงมุสลิมในภาวะขาดแคลนทรัพยากร : กรณีศึกษา ชุมชนชายทะเล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2554

การปรับตัวของชาวบ้านนอกท่า อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช” มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2549)

Paradigm of perception and adaptation of student in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, In the ASEAN community. 2556 มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช (หัวหน้าโครงการ)

นักวิจัยร่วม โครงการวิจัยเรื่อง หนึ่งตระกูลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนทุนโดย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้ประโยชน์ของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช (แหล่งทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2557) (ผู้ร่วมวิจัย)

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาตรฐานการเรียนรู้ (TQF) ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาการ พัฒนาชุมชน (2557). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

การปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2557)

การศึกษาการดำรงชีพและการปรับตัวของแรงงานพม่าในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แหล่งทุน สำนักงานการอุดมศึกษา 2558 (หัวหน้าโครงการ)

การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้อย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา การแสดงมะโย่ง อำเภอมะนิง จังหวัด ปัตตานี. 2559 กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

การศึกษาความต้องการด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการส่งเสริมสื่อสนับสนุน การเรียนของนักศึกษาณัดซ้าย : กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 2559 นครศรีธรรมราช

การกระจายตัวและการใช้ประโยชน์ป่าสาकुในพื้นที่ภาคใต้: จังหวัดนครศรีธรรมราช 2559 สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัยแห่งชาติ

วัฒนธรรมป่าสาकु: จังหวัดนครศรีธรรมราช 2560 สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัยแห่งชาติ

ชื่อ-นามสกุล	นายเดโช แชน้ำแก้ว
วันเดือนปีเกิด	29 ตุลาคม พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานภาพปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2556 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม) สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- พ.ศ. 2552 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผลงานด้านวิจัย

เดโช แชน้ำแก้ว. (2556). การให้บริการด้านความรู้แก่สมาชิกของศูนย์ 3 วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว ร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

เดโช แชน้ำแก้ว และคณะกรรมการบริหารสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2559). การศึกษาความต้องการด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการส่งเสริมสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาถนัดซ้าย : กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

กำลังดำเนินการ

เชษฐา มุหะหมัด และเดโช แชน้ำแก้ว. (2558). รายงานการวิจัย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้อย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา การแสดงมะโย่งอำเภอเมือง จังหวัด ปัตตานี. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

เดโช แชน้ำแก้ว, เชษฐา มุหะหมัด และศรีสุดา ไชยวิจารณ์. (2557). รายงานการวิจัย การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาตรฐานการเรียนรู้ (TQF) ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาการ พัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : สถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ศรีสุตา ไชยวิจารณ์, เชษฐา มุหะหมัด และเตโซ แซ่น้ำแก้ว. (2557). การปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : สถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.